

มอดจุงมอด
 ไม้ไผ่รอด
 เพราะชาวมอดจุงกิน

หนังสือธรรมะฉบับพิเศษ

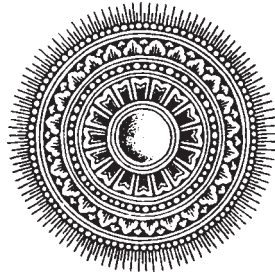
วัดป่าบ้านค้อ
 ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝาง จ.อุดรธานี

การตามสูตร
 หนังสือธรรมะ

การตามสูตร
 หนังสือธรรมะฉบับพิเศษ

กาลามสูตร

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

วัดป่าบ้านค้อ

ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี

กาลามสูตร

ISBN 978-616-382-208-6

ประพันธ์เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗

ฉบับปรับปรุงรูปเล่มใหม่แต่คงเนื้อหาเดิม กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

วัตถุประสงค์ เพื่อน้อมบูชาคุณหลวงพ่อบุญ ชิปโปปญโญ

ในวาระครบ ๘๐ ปี ชาตกาลของหลวงพ่อบุญ

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ คณะศิษย์หลวงพ่อบุญ ชิปโปปญโญ

ขอสงวนสิทธิ์ในการคัดลอกหรือพิมพ์ซ้ำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้

กรุณาติดต่อ วัดป่าบ้านค้อ ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ้าย จ.อุดรธานี ๔๑๑๖๐

โทร. ๐๔๒-๒๕๐-๗๓๐ ถึง ๒, ๐๘๙-๔๑๖-๗๘๒๕, ๐๘๕-๔๕๓-๓๒๔๕

อีเมล watpabankoh@gmail.com www.watpabankoh.com

ทำอาร์ตเวิร์คและพิมพ์ที่

หอรัตนชัยการพิมพ์

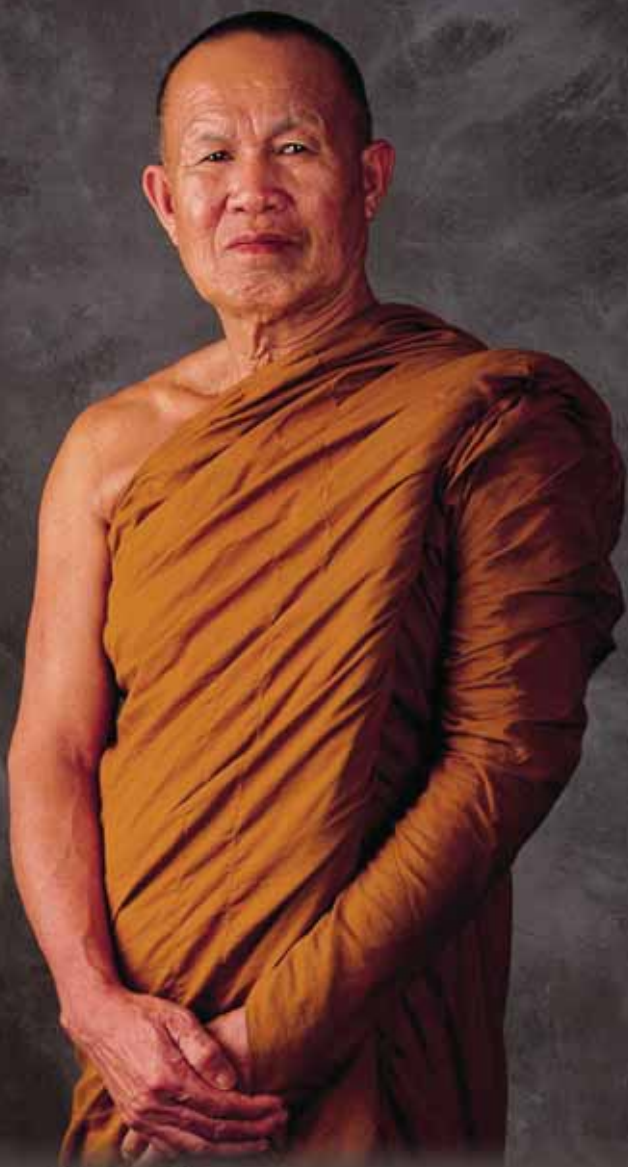
๓๓/๒๘ ซอยเพชรบุรี ๕ ถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐๘๐-๒๐๑-๒๒๗๗, ๐๘๑-๔๐๘-๑๕๗๘

email: horatanachai@gmail.com

ยี่ฐูที่แปวสภาพเป็นพระธาตุ

การฝึกปัญญา
อย่าเอาตามตำราและอย่าทิ้งตำรา

พ.ศ. ๒๕๖๓

คำปรารภ

หนังสือ**กาลามสูตร**ที่ท่านจะได้อ่านต่อไปในขณะนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในสมัยที่พระพุทธองค์ยังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ ในครั้งนั้นพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมโปรดกลุ่มกาลามชน เพราะชนกลุ่มกาลามชนนี้มีความเชื่อถือไปตามความเข้าใจของตนเอง พวกเขาคือโดยไม่มีเหตุผลมารองรับในความผิดถูกเอาไว้ พระพุทธเจ้าจึงได้เสด็จไปโปรดเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้เปลี่ยนความเชื่อถือ ในเหตุผลที่ถูกต้องนี้เป็นสาเหตุที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสในเรื่องกาลามสูตรเอาไว้ เพราะทุกยุคทุกสมัย ความเข้าใจในหมู่มนุษย์ย่อมมีความเชื่อตามความเห็นของตัวเอง ความเชื่อนี้จะมีอยู่ในหมู่มนุษย์ตลอดไป ในเหตุการณ์เรื่องความเชื่อนี้เอง พระพุทธเจ้าจึงให้พุทธบริษัททั้งหลายได้ศึกษา เฉพาะความเชื่อถือในทางพระพุทธศาสนา ในครั้งพุทธกาล ก็ยังมีคนเชื่อถือในลักษณะนี้อยู่แล้ว แม้ชาวพุทธในยุคปัจจุบันก็มีความเชื่อในลักษณะนี้เช่นกัน จะพากันเชื่อในทางผิดหรือเชื่อในทางถูกต้อง

สารบัญ

หน้า

กาลามสูตร

๑๓

เรื่องกาลามสูตร ๑๐ ข้อ

๑. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าได้ฟังตามๆกันมา ๓๒
 ๒. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าเป็นของเก่า
ที่เคยทำสืบต่อกันมา ๔๖
 ๓. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่ากิตติศัพท์อันเป็นข่าวลือ ๕๑
 ๔. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าอ้างมาจากตำราหรือคัมภีร์ ๕๕
 ๕. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ตรรก
คิดคำนวณด้วยการสุ่มเดาเอา ๗๑
 ๖. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าคาดคะเนไป
ตามเหตุผลของปรัชญาเพียงอย่างเดียว ๗๗
 ๗. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าตริกตามอาการ ๘๔
 ๘. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าชอบใจ
ที่เข้ากันได้กับทฤษฎีของเรา ๘๘
 ๙. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าผู้พูดเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ๙๕
 ๑๐. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าสมณะนั้นเคยเป็นครูของเรา ๑๐๑
- อภินิหารมี ๓ อย่าง ๑๐๗

มีความเชื่อมั่นในเหตุผล
จะพ้นจากความขมขื่น
มีความเชื่อใจใคร่เหตุผล
จะเกิดความดีงามตลอดไป

ကာလအနှစ်

กาลามสูตร

หนังสือกาลามสูตรนี้ เป็นพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วอย่างชัดเจน **พระพุทธเจ้าทรงมีพระญาณหยั่งรู้เห็นว่า ในช่วงปลายพระพุทธศาสนา จะมีพุทธบริษัทในยุคนั้นทำการแก้ไขเพิ่มเติม พระธรรมคำสอนของเรา จะเกิดความวิบัติ การตีความในพระธรรมวินัยจะไม่ตรงตามหลักความเป็นจริง** ถึงจะมีคำอ้างอิงอยู่ว่า นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่ก็ตาม นั่นเป็นความอ้างเพื่อให้คนทั้งหลายเข้าใจผิด คิดว่าเป็นพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ถูกต้อง

ถึงจะมีคำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่ **แต่ผู้ตีความในคำสอนของพระพุทธเจ้าก็จะแทรกแซงความเห็นส่วนตัวแฝงเข้าไปมากมายทีเดียว** แล้วนำไปเผยแพร่แก่กลุ่มชาวพุทธด้วยกันเป็นอย่างมาก ในยุคสมัยนั้นถึงจะมีอาจารย์ผู้ทรงคุณธรรมอยู่ก็มีจำนวนน้อย จะเอาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ถูกต้อง ออกไปเผยแพร่ในที่ต่างๆ เพื่อให้พุทธบริษัททั้งหลาย ได้รับข้อมูลในหมวดธรรมที่เป็นจริง ก็ไม่ทั่วถึงแก่ชาวพุทธทั้งหลายได้ **เพราะพุทธบริษัทส่วนใหญ่**

ยังเชื่อถือฝังใจในคำสอนของครูอาจารย์ตัวเองว่าถูกต้องแล้ว ถ้าครูอาจารย์สอนถูกก็โชคดีไป ถ้าครูอาจารย์สอนผิด เราก็ผิดเช่นกัน

อยากให้ชาวพุทธทั้งหลายได้อ่านประวัติผู้ที่ได้บรรลุธรรมในสมัยครั้งพุทธกาลดูบ้าง ในสมัยครั้งนั้นมีผู้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์เป็นจำนวนมาก การปฏิบัติใช้เวลาไม่นานนักก็เกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในหลักสัจธรรมได้ **ในยุคนี้ ยังไม่มีหนังสือธรรมะอ่าน การศึกษาธรรมก็เพียงจำเอาจากการฟังธรรมได้เป็นบางข้อ แล้วนำมาปฏิบัติจนได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์**

ฉะนั้นขอให้พวกเราได้สังเกตดู ผู้ปฏิบัติธรรมในยุคนี้บ้าง จะรู้ความแตกต่างกับสมัยครั้งพุทธกาลเป็นอย่างมากทีเดียว ในยุคสมัยครั้งพุทธกาล ท่านเหล่านั้นรู้ธรรมเห็นธรรมด้วยสติปัญญาของตัวเอง ไม่ได้คิดว่าปฏิบัติอย่างนี้ผิดหรือถูกแต่อย่างใด เมื่อมีผู้ให้อุบายในการปฏิบัติ ก็ตั้งใจปฏิบัติในธรรมตามวิธีนั้นต่อเนื่องกันไป จึงเป็นผู้รู้ธรรมเห็นธรรมได้ง่ายอีกเรื่องหนึ่ง ท่านเหล่านั้นได้ฟังธรรมจากองค์ไหนมา ก็ไม่ได้นำมาเถียงกันว่าผิดหรือถูก เพราะหมวดธรรมที่ฟังมาจากหลายๆ องค์ เป็นเรื่องเดียวกัน

ธรรมหมวดนี้ชื่อว่า กาลามสูตร มี ๑๐ ข้อ ด้วยกัน ฉะนั้นพวกเราที่เป็นพุทธบริษัทที่มีความฝึกฝนในธรรมต่อการความรู้จริงเห็นจริงในสังขารทั้งหลาย เราต้องอ่านหนังสือเรื่องกาลามสูตรนี้หลายๆ ครั้ง แล้วน้อมเข้ามาหาตัวเองว่า ในใจเรามีความเห็นผิด มีความเชื่อผิดในสิ่งใดบ้าง เพื่อที่จะได้แก้ไขปรับปรุงในความเห็นของใจ ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เราจะฝึกใจไม่ให้เกิดความเชื่อที่มลาย่อีกต่อไป

ในหนังสือกาลามสูตรตามหลักตำราเดิม นักปราชญ์ยุคก่อน ท่านได้อธิบายไว้ไม่มากนัก จึงยากที่จะเข้าใจพอจะนำมาเป็นอุบายในการปฏิบัติตามได้ ข้าพเจ้าจึงได้ขยายข้อความออกไปเพื่อให้ทุกคนอ่านแล้วต้องเข้าใจในความหมายได้ง่ายขึ้น เพื่อให้เกิดความเชื่อถือในสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

ก่อนท่านจะได้อ่านเรื่องกาลามสูตร ข้าพเจ้าขอทำความเข้าใจกับท่านเอาไว้ว่า ในยุคสมัยนี้ มีชาวพุทธเป็นจำนวนมากที่ตีความหมายในคำสอนของพระพุทธเจ้ายังไม่ชัดเจน ถึงจะมีความเชื่อในพระพุทธเจ้า มีความเชื่อในพระธรรม และมีความเชื่อในหมู่พระสงฆ์อยู่ก็ตาม ส่วนมากจะเอาศรัทธาความเชื่อเป็นหลักยึดมั่นเท่านั้นโดยไม่ได้ใช้สติปัญญาพิจารณาให้เข้าใจในเหตุผล เช่นประวัติของพระพุทธเจ้า พวกเราควรจะได้ศึกษาในขั้นตอนของพระองค์ดูบ้าง

จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่พระองค์จะทรงใช้ปัญญา เพราะได้อุบายในการคิดจากถาดทองคำนั่นเอง

ก่อนที่พระองค์จะทรงปล่อยถาดทองคำออกจากพระหัตถ์ พระองค์ได้อธิษฐานว่า ถ้าข้าพเจ้าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาตินี้จริง ขอให้ถาดทองคำลอยทวนกระแส น้ำขึ้นไป พอทรงอธิษฐานเสร็จก็วางพระหัตถ์ ถาดทองคำก็ลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไปในขณะนั้นทันที

ในช่วงนี้เอง พระองค์ก็ได้ทรงดำริพิจารณาในถาดทองคำ เพื่อเป็นอุบายในการใช้ปัญญาเป็นครั้งแรก พระองค์จึงโอปนยิโก ทรงน้อมเอาถาดทองคำที่ลอยทวนกระแสน้ำนั้นมาเป็นอุบายในการคิดพิจารณาว่า ถ้าถาดทองคำลอยทวนกระแสน้ำ จะทำให้ถึงฝั่งถึงต้นทางแม่น้ำนี้อย่างแน่นอน ถัดถาดทองคำลอยไปตามกระแสน้ำ ถาดทองคำจะไปตกอยู่ที่ตรงไหน จึงได้เข้าใจว่า ถาดทองคำจะต้องไหลลงสู่มหาสมุทรสุดสาคร วนเวียนไปมาในมหาสมุทรหาที่สิ้นสุดไม่ได้เลย แล้วทรงน้อมเอาถาดทองคำเข้ามาเทียบกับใจว่า ถ้าฝึกใจให้ลอยทวนกระแสแห่งความอยาก คือตัณหานี้ได้ จะเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าอย่างแน่นอน ถัดใจลอยไปตามกระแสแห่งความอยากคือตัณหาเมื่อใด ใจก็จะได้มาเกิดในภavn้อยภavnใหญ่ไม่มีที่สิ้นสุดได้

ถ้าใจลอยไม่ตามกระแส
แห่งความอยากดีต่อตนหาเมื่อใด
ใจก็จะได้มาเกิดในภพต่อภพใหม่
ไม่มีที่สิ้นสุด

บทประพันธ์ ปุณณิศา

พระองค์จึงได้หวนคิดถึงเมื่อครั้งที่พระองค์เป็น
ฆราวาส ที่ได้ทอดพระเนตรเห็น คนแก่ คนเจ็บ คนตาย
ว่ามาจากความเกิด พระองค์ทรงพิจารณาต่อไปว่า ความเกิด
เนื่องจากเหตุอันใด พระองค์ไม่ทรงทราบว่ามิสิ่งใดทำให้คน
มาเกิดในโลกนี้ แต่บัดนี้พระองค์ได้ทรงทราบแล้วว่า ความ
เกิดมาจากเหตุคือตัณหา ถ้าดับตัณหาได้แล้ว ความเกิดเป็น
ภพชาติต่างๆ ก็ไม่มี ถ้าความเกิดไม่มี ความแก่ ความเจ็บ
ความตาย จะมีมาจากที่ไหน ความเห็นความเข้าใจอย่างนี้เอง
จึงเรียกว่าปัญญาของพระองค์ได้เกิดขึ้นแล้ว ที่เรียกว่า
สัมมาทิฏฐิ ปัญญาความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปो การดำริ
พิจารณามีความถูกต้องตามหลักสัจธรรม ที่เรียกว่ารู้จริง
เห็นจริงตามความเป็นจริง

ผู้อ่านทั้งหลาย ในลักษณะอย่างนี้เองจึงเรียกว่าปัญญา
ได้เกิดขึ้นในพระองค์แล้ว เป็นปัญญาที่รอบรู้ในสังขาร
นานาประการ ปัญญาญาณของพระองค์รู้เห็นได้อย่างชัดเจน
ในช่วงนี้ ญาณทัสสนะ ได้เกิดขึ้นแล้ว รู้ชัดว่า นี่เป็นแนวทาง
ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าอย่างแน่นอน

พระองค์จึงได้ประกาศขึ้นภายในใจว่า อุบายวิธี
ปฏิบัติที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้านั้น เราได้รู้เห็นแล้ว
ด้วยตนเอง ไม่มีใครๆ เป็นครูอาจารย์ให้แก่เราแต่อย่างใด

ในช่วงนี้พระองค์ทรงมีปัญญาหยั่งรู้สังขารมอย่างอื่นอีกเป็นจำนวนมาก ถ้าข้าพเจ้านำมาอธิบายให้หมดสิ้น จะเป็นหนังสือเล่มใหญ่เกินไป เพื่อให้ท่านได้ศึกษาประวัติของพระพุทธเจ้าพอสังเขปเอาไว้ มีหลายช่วงที่เราจะได้รู้ในหนังสือเล่มนี้ จะมีชื่อว่าหนังสือกาลามสูตร เราก็จะได้อ่านในตอนต่อไป

ในช่วงนี้เราจะได้รู้ได้เข้าใจ ในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เราจะรู้วิธีการของพระองค์ว่า พระองค์ตรัสรู้ในลักษณะใด ในความเพียรของพระองค์ที่มีความสมบูรณ์แล้วด้วย สติ สมาธิ ปัญญา ทำให้กิเลสตัณหาอาสวะน้อยใหญ่ได้คลายออกจากใจของพระองค์ได้แล้ว พระองค์จึงได้ข้ามแม่น้ำเนรัญชรามาอีกฝั่งหนึ่ง เพื่อตรัสรู้ ณ โคนต้นพระศรีมหาโพธิ์ในครั้งนี้

ในช่วงนี้พระองค์ได้รับหย้าคาแปดกำมือ จากโสดิถยพราหมณ์ไปปลูลาดเพื่อประทับนั่งได้ร่มพระศรีมหาโพธิ์ในขณะนั้นเอง อาสวกขยญาณได้เกิดขึ้น พระองค์รู้ว่าอาสวะจะสิ้นไปในขณะนี้ พระองค์จึงทรงอธิษฐานว่า ถ้าข้าพเจ้าไม่ได้ตรัสรู้ในที่แห่งนี้ ข้าพเจ้าจะไม่ลุกหนีจากที่แห่งนี้อย่างเด็ดขาด แม้เนื้อหนังอวัยวะส่วนต่างๆในร่างกายจะเหี่ยวแห้งผุพังไปก็ก็ตามที ข้าพเจ้าจะนั่งอยู่ในที่แห่งนี้ตลอดไป จนกว่าชีวิตจะหาไม่ ให้เราสังเกตให้ดีในจุดนี้

มีหลายคนได้ถกเถียงกันอยู่เสมอว่า พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าด้วยคำอธิษฐาน

ข้าพเจ้าขอตัดสินใจในเรื่องนี้ได้เลยว่า พระองค์ไม่ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าด้วยคำอธิษฐานแต่อย่างใด ในขณะที่นั้นอาสาภิกษุญาณได้เกิดขึ้นกับพระองค์แล้ว พระองค์ก็ทรงทราบว่าอาสวะจะสิ้นไปอยู่แล้ว ในช่วงนั้น พระองค์จะทรงอธิษฐานหรือไม่ทรงอธิษฐานก็ไม่มีมีความสำคัญอะไร หรือพระองค์จะอยู่ในอิริยาบถใดๆ ก็จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าอยู่แล้วในขณะนั้น ให้เราพิจารณาในเหตุผลว่าพระองค์เคยนั่งหลายแห่งหลายที่ที่ผ่านมา ทำไมพระองค์จึงไม่ทรงอธิษฐานอย่างนี้เล่า ให้พวกเราพิจารณาให้ดี

อาสาภิกษุญาณ จะเกิดขึ้นแก่บุคคลสามจำพวก

๑. ผู้จะตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้า
๒. ผู้จะตรัสรู้เป็นพระปัจเจกพุทธรเจ้า
๓. ผู้จะได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันตสาวก

อาสาภิกษุญาณจะไม่เกิดขึ้นกับผู้บรรลุธรรมชั้นพระอนาคามี ชั้นพระสกิทาคามี ชั้นพระโสดาบันแต่อย่างใด หรือแม้แต่พระธาตุ ที่เรียกว่าพระบรมสารีริกธาตุ หรือพระอรหันตธาตุก็ดี ก็จะมีเฉพาะผู้สิ้นอาสวะเท่านั้น เช่น พระพุทธรเจ้า พระปัจเจกพุทธรเจ้า พระอรหันตสาวกของ

พระพุทธเจ้าเท่านั้น พระธาตุจะไม่มีในภูมิธรรมของ
พระอนาคามี พระสกิทาคามีและพระโสดาบันแต่อย่างใด

หากมีคำถามว่าผู้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าจะรู้ตัว
หรือไม่ ตอบ รู้ตัว ๑๐๐% ใครบรรลุธรรมในขั้นไหน ก็รู้ตัว
ว่าได้บรรลุธรรมในขั้นนั้นๆ ในสมัยครั้งพุทธกาล ถ้าใครได้
บรรลุธรรมแล้ว แม้พระพุทธเจ้าจะประทับนั่งในที่แห่งนั้น
ก็ตาม ท่านเหล่านั้นจะไม่เล่าถวายให้พระพุทธเจ้าฟังแต่
อย่างใด เว้นเสียบางกรณี ที่พระพุทธเจ้าตรัสถามเท่านั้น

หากถามว่าในยุคนี้ มีผู้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้า
หรือไม่ การบรรลุธรรมนั้นจะเหมือนกันกับสมัยครั้งพุทธกาล
หรือไม่ ตอบ ในยุคนี้ พระอริยเจ้ามีจริง การที่ได้บรรลุ
ธรรมแต่ละขั้นจะเหมือนกันกับในสมัยครั้งพุทธกาล **ไม่มี**
ความแตกต่างกันแต่อย่างใด

ในอีกช่วงหนึ่งที่เราชาวพุทธได้มองข้ามไป จะเป็นเพราะ
ความไม่เข้าใจ หรือการศึกษาไม่ถึงก็อาจเป็นได้ ทั้งที่มีเรื่องอยู่
ในพุทธประวัติอย่างชัดเจน เช่นตอนที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้
เป็นพระพุทธเจ้าอย่างสมบูรณ์แล้ว พระองค์ได้นึกถึงบุญคุณ
ของดาบสทั้งสองคือ อุทกดาบสและอาฬารดาบส ดาบส
ทั้งสองนี้เคยสอนในวิธีทำสมาธิ ฝึกวิธีทำให้จิตมีความสงบ
ในครั้งสมัยที่พระองค์ยังบวชใหม่ๆ ในสมัยนั้น พระองค์ก็ทำ

สมาธิให้จิตมีความสงบได้ตามที่ดาบสสอนทุกประการ แต่พระองค์ก็มานึกได้ว่า การทำให้จิตมีความสงบเพียงอย่างเดี๋ยวนี้ ไม่ใช่แนวทางที่จะละกิเลส ตัณหา อาสวะ เพื่อให้ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าได้ พระองค์จึงได้ลาดาบสทั้งสองนั้นหลีกหนีไป เพื่อแสวงหาวิธีปฏิบัติในแบบใหม่ จนพระองค์ได้บรรลุธรรมเป็นพระโพธิญาณ ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าอย่างสมบูรณ์ พระองค์จึงได้หวนนึกถึงบุญคุณของดาบสทั้งสอง คิดจะไปแสดงธรรมโปรดแก่ดาบสทั้งสองนั้น เมื่อพระองค์ส่งพระญาณดูแล้ว ก็รู้ว่าดาบสทั้งสองนั้นได้มรณภาพไปแล้ว ก่อนพระองค์ได้ตรัสรู้ ๗ วัน

พระองค์ก็ได้ดำริว่า วิบัติแล้วๆ ถ้าดาบสทั้งสองได้ฟังธรรมจากเรา ดาบสทั้งสองก็จะได้บรรลุธรรม เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้

คำดำริของพระพุทธรเจ้าอย่างนี้มีอยู่ในตำรา ไม่ทราบว่าจะพวกเราได้อ่านกันหรือไม่ ทำไมพระองค์จึงได้ตรัสว่า ถ้าดาบสทั้งสองได้ฟังธรรมจากเรา ดาบสทั้งสองจะได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ คำนี้หมายถึงอย่างไร ทำไมพระพุทธรองค์จึงได้ตรัสไว้อย่างนี้ นั้นหมายความว่า ดาบสทั้งสองได้สร้างบารมีมากแล้ว บารมีของดาบสทั้งสองจึงมีความสมบูรณ์อย่างเต็มที่ แต่ดาบสทั้งสองได้ปฏิบัติผิดทางพากันไปทำสมาธิให้จิตมีความสงบโดยเปล่าประโยชน์

และหลงอยู่ในสมาธิความสงบนั้นจนถึงวันมรณภาพไป
โอกาสที่จะบรรลुरुธรรมเป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ก็หมดไป

ขณะนี้ดาบสทั้งสองได้ไปอุบัติเกิดในชั้นอรุปรพรม
มีอายุยาวนานมาก เมื่อพุทธศาสนาพระศรีอริยมตไตรย
ได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทเจ้า ดาบสทั้งสองที่เป็นอรุปรพรม
ก็ยังไม่ตื่นตัวแต่อย่างใด ยังมีความสุขและหลงใหลอยู่ใน
อรุปรพรมต่อไปอีกยาวนานทีเดียว

ที่พวกเราปฏิบัติกันสอนกันอยู่ทุกวันนี้ว่า **พากัน
ทำสมาธิไปเถอะ เมื่อจิตมีความสงบแล้วจะเกิดปัญญาขึ้น**
การสอนอย่างนี้เป็นการสอนที่ไม่มีในครั้งพุทกาลแต่อย่างใด
ถ้าพระพุทเจ้าสอนในวิธีนี้จริง จิตมีความสงบเกิดปัญญาขึ้น
จริง ท่านจะเอาพยานบุคคลมาอ้างอิงเป็นตัวอย่างได้หรือไม่

ข้าพเจ้าก็ได้ศึกษามาพอตัวเช่นกัน ไม่มีประวัติ
พระอริยเจ้าองค์ใดในครั้งพุทกาลทำให้จิตมีความสงบแล้ว
มีปัญญาเกิดขึ้นแต่อย่างใด สอนกันไปแบบหลับตา โดยไม่
ดูตำราของพระพุทเจ้าเลย ทำให้คนเข้าใจผิดมีความเห็นผิด
ต่อกันมายาวนาน เขียนตำราลอกกันมาแบบขาดเหตุผล
ท่านควรทวนกลับไปศึกษาประวัติของพระพุทเจ้า และประวัติ
ของดาบสทั้งสองให้เข้าใจในเหตุผล เพื่อหลายคนจะได้รู้
เรื่องจริงต่อไป

ขอยกตัวอย่างประวัติของพระพุทธองค์ มาเป็นหลักฐาน ให้พวกเราเห็นภาพจริง พร้อมด้วยเหตุผลพอเชื่อถือได้ มาอธิบายให้ฟัง ท่านจะรู้ทันทีว่า การทำให้จิตมีความสงบในสมาธิ จะไม่ทำให้เกิดปัญญาขึ้นแต่อย่างใด

ยกตัวอย่าง ขอนำเอาเรื่องประวัติพระพุทธองค์มาเป็นแบบอย่าง พระพุทธองค์ทรงสร้างบารมีในวิถี ปัญญาธิกะบารมีที่พระองค์ได้บำเพ็ญมาด้วยความสมบูรณ์อย่างเต็มที่ เฉพาะปัญญาบารมีของพระองค์ก็มีความสมบูรณ์เช่นกัน เมื่อพระองค์ออกผนวชแล้วก็ได้ไปฝึกวิธีทำสมาธิอยู่กับดาบสทั้งสอง พระองค์ก็ทำสมาธิมีจิตสงบถึงอรุณยามต่อกันนับครั้งไม่ได้ คำว่า อรุณยาม เป็นสมาธิความสงบละเอียดที่สุดแล้ว ไม่มีสมาธิความสงบใดยิ่งกว่านี้อีก

พระพุทธเจ้าของเราเป็นผู้มีปัญญาบารมีอย่างสมบูรณ์เต็มที่แล้ว เมื่อพระองค์ทำสมาธิมีจิตลงสู่ความสงบอย่างเต็มที่แล้ว ทำไมปัญญาของพระองค์จึงไม่เกิดขึ้นเล่า พวกเราที่สอนกันอยู่ในขณะนี้ เป็นสมาธิความสงบแบบไหนดันแน่ หรือสมาธิความสงบของพวกท่าน จะยังมีความสงบกว่าพระพุทธองค์อย่างนั้นหรือ **ให้ท่านได้ศึกษาใหม่เถอะ เพื่อไม่ให้เพี้ยนไปจากคำสอนของพระองค์ ผู้สอนในวิธีการทำสมาธิควรศึกษาให้ดี เพื่อความถูกต้องในการสอน**

การทำให้อิทธิบาทมีความสงม
เพียงอย่างเดียวนั้น
ไม่ใช่หนทางที่จะละ
กิเลส ตัณหา อานะ

หนังสือธรรมะ ปุณฺณโก

อีกเรื่องหนึ่งอยากให้ผู้สอนในสมาธิได้ศึกษาดูบ้าง นั่นคือเรื่องดาบสทั้งสองที่มรณภาพไป ก่อนพระองค์จะตรัสรู้ ๗ วัน พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า **ถ้าดาบสทั้งสองได้ฟังธรรมจากเรา ดาบสทั้งสองจะได้บรรลุธรรม เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้**

ประโยคนี้เราต้องศึกษาให้ดี ทำไมพระพุทธองค์จึงได้ตรัสไว้อย่างนี้ นี่หมายความว่าดาบสทั้งสองนั้นได้บำเพ็ญบารมีมาแล้วในอดีตชาติ ในชาตินี้จึงได้พร้อมแล้ว ที่จะได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ แต่ก็บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ ก็เพราะดาบสทั้งสองพากันปฏิบัติผิด พากันไปทำสมาธิหลงในความสุขของสมาธิ หลงติดอยู่ในความสงบ หลงติดอยู่ในรูปฌาน บารมีที่บำเพ็ญมาอย่างสมบูรณ์แล้วก็ตาม ช่วยไม่ได้เลย พากันทำสมาธิจิตมีความสงบอยู่อย่างนี้มายาวนาน จิตมีความสงบเป็นสมาธิถึงที่สุดขนาดนั้น ทำไมปัญญาจึงไม่เกิดขึ้นกับดาบสทั้งสองท่านนั้นเล่า เราต้องอ่านประวัติของพระองค์ให้เข้าใจบ้าง พระองค์ได้พิจารณาแล้วว่า การทำสมาธิความสงบอย่างนี้ จะไม่เป็นไปในมรรคผลนิพพานแต่อย่างใด เมื่อพระองค์ได้ดำริว่า การทำสมาธิเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่ถูกต้อง เราก็ควรสำนึกได้แล้วว่าไม่ถูกต้อง

ที่ข้าพเจ้าได้ให้เหตุผลมาอย่างนี้ ต้องการให้ชาวพุทธเราได้เข้าใจในหลักเดิม ที่พระองค์ได้ตรัสไว้แล้วเท่านั้น เรื่อง

สานุศิษย์ผู้มีเจตนาดีต่อการปฏิบัติ แต่ขาดการศึกษา เพียงอาศัยความเชื่อจากครูอาจารย์ของตัวเองอย่างฝังใจ อาจารย์สั่งว่าให้ปฏิบัติอย่างไร ก็ปฏิบัติไปอย่างนั้น ลูกศิษย์ ก็เกิดความเชื่อมั่นในครูอาจารย์ว่า ท่านได้อบรมสั่งสอนในวิธี ปฏิบัติอย่างนี้ถูกต้องแล้ว แต่ความถูกต้องแต่ละสำนักจะไม่ เหมือนกัน ดังที่พวกเราได้เห็นอยู่ในขณะนี้ นี่ก็เป็นเรื่องของ ความเชื่อ ถ้ามีความเชื่ออย่างถูกต้องเป็นไปในคำสอนของ พระพุทธเจ้าจริง ก็ถือว่าลูกศิษย์เหล่านั้นมีความโชคดีไป ถ้าเชื่อในวิธีสอนผิดๆตามครูอาจารย์ ก็ถือว่าเป็นเคราะห์ร้ายไป ช่วยกันไม่ได้

การศึกษาธรรมในสมัยครั้งพุทธกาล ที่พระพุทธเจ้าได้ วางให้เป็นหลักฐานไว้ดีแล้ว ถือว่ามีความสมบูรณ์ชัดเจนเป็น อย่างมากทีเดียว การเกิดมีปัญหาก็เพราะผู้ศึกษาธรรม ติความ ที่แตกต่างกัน จึงเกิดความเห็นความเข้าใจไม่เหมือนกัน การสอนธรรมะปฏิบัติไม่เหมือนกันก็เพราะเหตุอย่างนี้

ในเหตุอย่างนี้เอง จึงทำให้ข้าพเจ้าได้เขียนหนังสือเรื่อง กาลามสูตร เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้อ่านในเรื่องของความเชื่อ หนังสือกาลามสูตรนี้ เป็นพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัส เอาไว้ เพราะในสมัยครั้งพุทธกาล ก็มีความเชื่อของคนใน ยุคนั้น พวกเขามีความเชื่อในเรื่องนั้นเรื่องนี้ มีความแตกต่าง

กันไป ใครเชื่ออย่างไรก็มีความเข้าใจว่าสิ่งที่ตัวเองเชื่อนั้นถูก ความเชื่อนี้จะมืออยู่เป็นคู่ของมนุษย์เรามาในทุกยุคสมัย เรียกว่าเชื่อไปตามความเห็นและความเข้าใจของตัวเอง ตราบใดในโลกนี้ยังมีมนุษย์อยู่ในตราบนั้น ความเชื่อก็ต้องมืออยู่เป็นคู่กับมนุษย์ตลอดกาล

ในยุคที่พระพุทธเจ้าได้อุบัติเกิดขึ้นในโลก พระองค์ก็มีอุบายวิธีที่จะเปลี่ยนความเชื่อที่ผิดๆ ให้เกิดเป็นความเชื่อที่ถูกต้อง แต่ก็แก้ได้ในบางคนบางกลุ่มเท่านั้น ต่อจากนี้ไปเราจะได้อ่านเรื่อง กาลามสูตร ดังต่อไปนี้

สิ่งปัญญายาใจ
จะแก้ไขปัญหาคืออย่างชัดเจน
ปัญญายาใจไม่มี
จะว่าแต่กล่าวก็สมควรแล้ว

พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒๕๖๒ ๒๕๖๒

เรื่องกาลามสูตร ๑๐ ข้อ

๑. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ได้ฟังตามๆกันมา

การฟังตามๆกันมานั้นที่เรียกว่าข่าวลือ เป็นไปได้ทั้งเรื่องผิดเรื่องถูก เป็นเรื่องจริงและเรื่องไม่จริง เป็นเรื่องที่พูดต่อๆกันมา เป็นเรื่องในทางโลกบ้าง เป็นเรื่องในทางธรรมบ้าง ถ้าผู้พูดมีความเห็นเป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรม ผู้ฟังก็จะเชื่อในทางที่ถูกต้องชอบธรรม ถ้าผู้พูดมีความเห็นเป็นมิจฉาทิฐิมีความเห็นผิด เราก็จะได้รับฟังและเชื่อไปในทางที่ผิดๆเช่นกัน

เหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงให้สติแก่พวกเราว่า อย่าเพิ่งเชื่อเพียงสักว่าฟังตามๆกันมา ให้เอาเรื่องที่ได้รับฟังมานั้นเป็นข้อคิด เมื่อได้ฟังมาในเรื่องใด อย่าได้ตัดสินใจเชื่อในเรื่องอะไรเร็วเกินไป ต้องได้ฟังโดยมีสติปัญญา ให้พิจารณาในเหตุผลก่อนว่า เรื่องนี้พอเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ ให้ใช้หลักธรรมมาปรับโดยมาเป็นเหตุผล

ในการตัดสินใจในการเชื่อถือ ศรัทธา หมายถึงความเชื่อ แต่ต้องเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อเท่านั้น เช่นเชื่อว่าอุบายแนวทางในการปฏิบัติอย่างนี้ มีเหตุผลพอเชื่อถือได้ จึง

ตัดสินใจเชื่อ แนวปฏิบัติแบบนี้ ไม่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง
เราก็ไม่เชื่อ ฉะนั้นการฟังธรรมมิใช่ว่าจะเอาความเชื่อเป็นหลัก
อย่างเดียว ต้องมีสติปัญญาพิจารณาในเหตุผล ให้เข้าใจ
ความผิด ความถูกในธรรมนั้นด้วย ฟังให้รู้จักในความหมาย
ใช้ปัญญามาวิจัยวิเคราะห์ พิจารณาในหมวดธรรมให้เข้าใจ
ด้วยตัวเอง มิใช่ว่าจะคอยฟังจากคนอื่นที่พูดต่อกันมาว่า
ถูกต้องทั้งหมด

เพราะฉะนั้นการฟังตามๆกันมา จะมีผิดเพี้ยนไปได้
มีหลายประเทศที่ฟังตามๆกันมาแล้วเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง
จึงกลายเป็นลัทธิประเพณีไปถึงลูกหลาน คนยุคใหม่ได้ฟังมา
ก็เชื่อไปตามคนยุคเก่า พวกนั้นเอาแบบอย่าง เชื่อติดต่อกัน
เรื่อยมา ความเชื่อต่อกันมานี้มีทั้งผู้นับถือศาสนา และผู้ไม่
นับถือศาสนาอะไร เพราะในโลกนี้มีคนเชื่อไปตามลัทธิ
ประเพณี ติดต่อกันมายาวนาน และปลูกฝังนิสัยให้มีความเชื่อ
ไปตามๆกันเท่านั้น และห้ามอย่างเด็ดขาดลงไปว่า อย่าไปคิด
หาเชื้อชาติวงศ์ตระกูล พระเจ้าที่เชื่อถือต่อกันมานั้นเป็น
ใครมาจากไหน ทำไมจึงได้อยู่ในฐานะอันยิ่งใหญ่ จนได้รับ
ขนานนามว่าพระเจ้า

ถ้าจะเล่าเรื่องความเชื่อในพระเจ้านี้ ก็เป็นความเชื่อ
ต่อกันมาตามประเพณี ในโลกนี้ พระเจ้าที่คนให้ความเคารพ

เชื่อถือมีมากทีเดียว นี่ก็เป็นความเชื่อฟังต่อกันมา จะมีอยู่ เป็นคู่ของโลกนี้ตลอดไป ถ้าได้เข้าใจในภูมิศาสตร์และ ประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ จะมีความรู้ดีว่า แต่ละ ประเทศในอดีตมีความเป็นมาอย่างไร ก็เพราะได้ฟังต่อกัน มา เมื่อผู้พูดหลงลืมในตำรา การพูดก็มีความผิดเพี้ยนไปได้ ผู้รับฟังก็จำเอาความผิดเพี้ยนนี้พูดต่อกันไป ทำให้คนใน ยุคใหม่เชื่อต่อกันไปอีก จะไม่มีที่สิ้นสุดในเรื่องของ ความเชื่อนี้แต่อย่างใด

การฟังตามๆกันมาอีกรูปแบบหนึ่ง คือ เรื่องการทำ น้ำอัฐบาน มีพระเถร แม่ชี ฆราวาส ที่ไม่เข้าใจในคำว่า น้ำอัฐบานที่ถูกต้องมีจำนวนมาก ต้นเหตุคือ พระอ้อน การศึกษาในพระธรรมวินัย ดีความหมายในคำว่า น้ำอัฐบาน ผิดไป เพียงเข้าใจเอาเองว่า น้ำอัฐบานคือใช้ผ้ากรอง ๘ ครั้ง พระจึงจะฉันได้ การตีความอย่างนี้ เป็นการตีความผิด เป็นอย่างมากทีเดียว

ที่จริงคำว่า น้ำอัฐบาน หมายถึงผลไม้ ๘ ชนิด ที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้นำมาทำเป็นน้ำอัฐบานได้ ไม่ใช่ว่ากรอง ๘ ครั้ง ตามความเข้าใจ หรือใช้ผ้า ๘ ชั้น มากกรองก็ไม่ใช่เช่นกัน ความหมายที่ถูกต้องคือ เอาผลไม้ อย่างใดอย่างหนึ่ง มาทำเป็นน้ำอัฐบาน ใส่ น้ำพอสสมควร

แล้วนำมากรองด้วยผ้า จะกรอง ๑ ครั้ง หรือมากกว่านี้ก็ได้
ข้อสำคัญคือ **ไม่ให้ น้ำอัฐบานนั้น มีกากเท่านั้นจึงจะ**ได้
ถ้ากรองแล้วน้ำยังมีกากปะปนอยู่ พระฉันเป็นอาบัติปาจิตตีย์
ผิดศีลข้อวิกาลโภชนา จัดเข้าเป็นประเภทอาหาร **ให้ท่านได้**
ไปศึกษาจากหนังสือ บุปผลิกขารรณนาดูบ้าง ท่านจะรู้
วิธีการทำน้ำอัฐบานที่ถูกต้อง

ผลไม้ที่นำมาทำน้ำอัฐบานมี ๘ อย่างดังนี้ ๑.มะม่วง
ดิบหรือสุก ๒.ลูกหว้าสีชมพู ๓.กล้วยมีเมล็ด ๔.กล้วยไม่มี
เมล็ด ๕.มะขาง ๖.ผลจันทน์ ๗.รากบัว ๘.มะปราง

ต่อมาในยุคอรรถกถาจารย์ ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่า
นอกจากผลไม้ ๘ ชนิดนี้แล้ว ผลไม้อย่างอื่นก็นำมาทำ
น้ำอัฐบานได้ แต่มีข้อแม้ว่า ผลไม้นั้นจะไม่ใหญ่เกินผลมะตูม
ให้พวกเราทั้งหลายได้เข้าใจตามนี้ อย่าฟังต่อๆกันมา โดยขาด
เหตุผลและหลักฐาน

อีกเรื่องหนึ่งที่ฟังต่อๆกันมา จากพระที่เห็นแก่ปาก
แก่ท้อง ออกความคิดเพื่อจะได้ฉันตามความอยากของตน
พูดไปว่า หัวไซเท้า หัวแครอท และหัวอย่างอื่นก็นำมาทำเป็น
น้ำอัฐบานได้ ที่จริงแล้วน้ำอัฐบานจะนำมาทำได้เฉพาะผลไม้
เท่านั้น พวกหัวทุกประเภทนำมาทำน้ำอัฐบานไม่ได้เลย เพราะ
หัวทุกชนิดจัดเข้าในหมวดหมู่ประเภทอาหาร ถ้าพระฉันก็เป็น
อาบัติปาจิตตีย์

อีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ทั้ง ๕ อย่างนี้ เป็นพุทธานุญาต ฉันทาในเวลาวิกาลได้ ถ้าพระรับประเคนแล้ว ให้ฉันได้ไม่เกิน ๗ วัน ถ้าเกิน ๗ วัน แล้วพระฉันจะเป็นอาบัติทุกคำกลืน

อีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องเห็นแก่ปากแก่ท้อง มาตีความไปว่า นมกล่อมทุกประเภท น้ำเต้าหู้ นำนมถั่วเหลือง น้ำยาคุณ และน้ำอื่นๆ อีกสงเคราะห์เข้ากับเนยใส เนยข้น พระเถร แม่ชี และผู้รักษาศีล ๘ ฉันได้ คีลไม่ขาดอาบัติไม่เป็น หาฐู่ม่ว่า สิ่งเหล่านี้ จัดเข้าเป็นประเภทอาหาร ฉันทาในเวลาวิกาลไม่ได้ ต้องฉันได้ไม่เกินเวลาเที่ยงวันเท่านั้น หากมีพระองค์ใด ล่วงละเมิดในคำสอนของพระพุทธเจ้าได้ ก็จะถูกตัดออกไป ขยายเป็นวงกว้าง ค้นหาผู้ปล่อยข่าวครั้งแรกก็ไม่ได้ จึงเป็นอันว่า ฟังตามๆกันมา และฉันตามๆกันมา ขอให้พวกเราทั้งหลาย จงเข้าใจตามนี้

ฉะนั้นพวกเราเป็นชาวพุทธ ได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ พระสงฆ์ท่านก็ศึกษาพระธรรม แล้วนำเอามาอธิบายให้เรา ฟังต่อๆกันมา ศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาที่มีเหตุผล คำสอนของพระพุทธเจ้าทุกหมวดหมู่มีเหตุผลเพียบพร้อมอย่าง สมบูรณ์ เราต้องฝึกตัวเองให้เป็นผู้มีนิสัยสังเกตในการฟัง ตีความหมายในเรื่องที่รับฟังมาให้เข้าใจ เรื่องไหนผิดเรื่องไหน

ถูกเอามาวิจยวิเคราะห์ พิจารณาให้รู้เห็นชัดว่า เรื่องนี้ผิดต้อง
ละทิ้งไป เรื่องนี้ถูกให้ใ้ใจรักษาปฏิบัติตามอยู่เสมอ ผู้อธิบาย
ให้เราฟังได้ จะเป็นพระหรือฆราวาส ใครมีความรู้ความ
สามารถ อธิบายความจริงให้เรารับฟังได้ จึงถือว่าผู้นั้นเป็นครู
ของเรา

ใครเอาสิ่งที่ดีหยิบยื่นให้เราเมื่อไร เราจะน้อมกายใจ
รับเอาของดีด้วยความเคารพ ถ้าเราเอาทิฏฐิมานะ อัตตา
มาเป็นตัวนำหน้า คิดว่าเรารู้กว่าใครๆ ก็ยากที่จะรับธรรม
จากคนอื่นได้ หรือหากได้รับฟังธรรมจากคนอื่น ก็ต้อง
พิจารณาในเหตุผลว่า พอเชื่อถือได้หรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้ว
ไม่มีมูลเหตุผลพอจะเชื่อได้ก็อย่าไปสนใจ ถ้ามีเหตุผลพอ
เชื่อถือได้ ก็เอามาเป็นอุบายในการปฏิบัติต่อไป

ในพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า นั้น มีเหตุผลและ
ข้อมูลที่สมบูรณ์อยู่แล้ว ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ว่า
ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย พระพุทธศาสนาจะมีความเจริญ
ก็เพราะชาวพุทธบริษัท ปฏิบัติไปตามคำสอนของเรา
พระพุทธศาสนาจะเสื่อม ก็เพราะชาวพุทธบริษัท ไม่ปฏิบัติ
ตามในคำสอนของเรา พระองค์ตรัสอย่างนี้มีความชัดเจนมาก

ฉะนั้นให้เรามาพิจารณาตัวเองว่า ขณะนี้เราทำให้
พระพุทธศาสนาเสื่อม หรือทำให้พระพุทธศาสนาเจริญ

ให้เรามีสติสังเกตดูตัวเองว่า เรามีความเห็นเป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรมหรือเราเป็นมิจฉาทิฏฐิ มีความเห็นผิดในคำสอนของพระพุทธเจ้า ในภาคปริยัติ การศึกษา จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญมาก ถ้าตีความในปริยัติ ถูก เมื่อนำไปปฏิบัติก็เป็นสัมมาปฏิบัติ ผลที่ได้รับมีแต่ความถูกต้องชอบธรรม ถ้าตีความหมายในปริยัติผิด เมื่อนำไปปฏิบัติก็เป็นมิจฉาปฏิบัติ ผลที่ได้รับไม่มีความถูกต้องชอบธรรม ไม่เป็นไปในความเจริญในธรรม ไม่เป็นไปในมรรคผลนิพพาน แต่อย่างใด

ในสมัยครั้งพุทธกาล เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าของเรายังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ พระพุทธเจ้าได้เผยแผ่คำสอนของพระองค์ยาวนานถึง ๔๕ ปี มีผู้รับฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าด้วยความตั้งใจ พากันได้บรรลุในมรรคผลนิพพานเป็นจำนวนมาก เมื่อพระพุทธเจ้าจะสิ้นอายุสังขาร พระองค์ก็ได้วางคำสอนของพระองค์เอาไว้ เพื่อเป็นองค์แทนของพระพุทธเจ้า ดังพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า ตูก่อนนิภิกขุทั้งหลาย เมื่อเราตถาคตได้อุณาภิเสสนิพพานแล้ว ให้พวกเธอทั้งหลายเอาพระธรรมวินัยเป็นองค์แทนเรา ให้พากันปฏิบัติตามคำสอนของเราตถาคตที่ได้ตรัสไว้แล้วอย่างชอบธรรม

หลังพระพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ก็ยังมีพระสงฆ์สาวก
ทั้งหลาย ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ มีความแตกฉานใน
พระธรรมวินัย ในช่วงต่อมา พระบางรูปมีความประพฤติดัว
ไม่เหมาะสมในพระธรรมวินัย จึงได้ทำสังคายนาถึง ๕ ครั้ง
เพื่อเรียบเรียงพระธรรมวินัย เพื่อให้เป็นไปในหลักคำสอนของ
พระพุทธเจ้าเอาไว้

ในยุคอรรถกถาจารย์ ยุคฎีกาจารย์ ยุคอนุฎีกาจารย์
ในยุคนี้เองการตีความในคำสอนของพระพุทธเจ้าเริ่มเปลี่ยนไป
การตีความในพระธรรมวินัยเริ่มความคลาดเคลื่อน แล้วเอา
ความคลาดเคลื่อนในพระธรรมวินัย ไปอบรมสั่งสอนต่อกันมา
ผู้รับฟังก็ฟังตามๆกันมา พระพุทธเจ้าทรงทราบล่วงหน้าไว้แล้ว
ว่า ในยุคต่อไปจะมีชาวพุทธเชื่อในคำสอนของพระองค์ เพียง
เชื่อตามๆกันมา นี้เองที่เป็นมูลเหตุให้พระพุทธเจ้า ได้ตรัสใน
เรื่องความเชื่อตามๆกันมาว่า จะมีผลเสียต่อพระพุทธศาสนา
อย่างไร พระองค์จึงให้สติแก่พวกเราเอาไว้ว่า อย่าเป็นนิสัย
เชื่ออะไรที่ขาดเหตุผล ถ้าคนแรกมีความเห็นผิดแล้วพูด
ผิด ผู้รับฟังก็เชื่อกันมาอย่างผิดๆ ถ้าคนแรกมีความเห็น
ถูกและพูดถูก ผู้รับฟังก็เชื่อในทางที่ถูกไปด้วย เขาผิด
เราผิดด้วย เขาถูกเราถูกด้วย ผู้มีนิสัยในลักษณะนี้
เรียกว่า ฟังสติปัญญาของตัวเองไม่ได้เลย

จะเอาบุคคลตัวอย่างมาอธิบายให้ฟัง เพื่อเราจะได้มีความ
สำนึกได้ว่า การเชื่อตามๆกันมาเป็นผลเสียอย่างไร เราจะได้รู้
ในบุคคลตัวอย่างทางที่ไม่ดีเอาไว้ เมื่อเราได้ยินได้ฟังอะไรกับ
ใครมา เราจะได้เอาเรื่องนั้นมาพิจารณา ให้รู้เหตุรู้ผลก่อน
ทุกครั้ง แล้วจึงตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อในภายหลัง ดังที่
จะอธิบายบุคคลตัวอย่างให้เราได้รับรู้ดังนี้

มีในสมัยที่ผ่านมา คณะศรัทธาที่มีความเชื่ออย่างไว้
เหตุผล เป็นบุคคลที่หูเบาใจเบา เอาแต่ศรัทธาความเชื่อหน้า
เพียงฝ่ายเดียว ไม่มีสติปัญญาเป็นองค์ประกอบ จึงทำให้ศรัทธา
ความเชื่อผิดหวัง ดังที่มีข่าวเกิดขึ้นผ่านมา มีศรัทธาอีกกลุ่ม
หนึ่งมีความเชื่อในครูอาจารย์ของตัวเอง ครั้งแรกก็มีศรัทธา
ไม่กี่คน มีการวางแผนเพื่อหาผลประโยชน์ จึงได้ยกเอา
ครูอาจารย์ของตัวเองมาเป็นตัวชูโรง ประกาศให้คนนั้นคนนี้
ฟังเรื่องที่พูดไป ล้วนแต่เป็นคำสรรเสริญ ในความโดดเด่น
ของครูอาจารย์ทั้งนั้น เฉพาะคำที่ว่า ครูอาจารย์เป็นผู้มี
คุณธรรมระดับสูงนั้น หมายถึงครูอาจารย์เป็นพระอรหันต์แล้ว

เมื่อข่าวนี้พูดต่อกันไปก็กลายเป็นข่าว มีสมาชิกเป็น
แนวร่วมในความเชื่อมากขึ้น ข่าวนี้ก็กระจายออกไปเป็นวงกว้าง
และมีคนสำคัญเข้ามาเพื่อให้ความสนับสนุน และมีความเชื่อ
ว่าอาจารย์องค์นี้เป็นพระอรหันต์องค์จริง จึงได้ประกาศข่าว

ให้ชาวพุทธที่ไม่มีสติปัญญา มีความเชื่อว่า ท่านเป็นพระอรหันต์
อย่างสนิทใจ จึงได้ทุ่มเทเงินทองถวายเป็นจำนวนมาก เพราะ
ถือว่า การให้ทานแก่พระอรหันต์ จะได้รับผลบุญมหาศาล
หาประมาณมิได้ ในที่สุดก็พากันผิดหวัง เมื่อครูอาจารย์ของ
ตัวเองมีนิสัยที่เปลี่ยนไป (ในบาลีว่า อิตถิ มลฺ พุรหมจริยสุส
ผู้หญิงเป็นอันตรายต่อพรหมจรรย์) เมื่อครูอาจารย์ยังเป็น
ปุถุชนอยู่ ถึงจะยกให้เป็นพระอรหันต์ก็เพียงลักว่า พุตกันไป
เท่านั้น เมื่ออาจารย์ของตัวเองมีเหตุให้เป็นที่ไปตามอนิจจัง
ลูกศิษย์ก็มีความผิดหวังไปตามๆ กัน

มีลูกศิษย์หลายคนที่มีสติปัญญาอยู่บ้าง พอจะรู้ว่า
การเชื่อจากคำบอกเล่าของคนอื่นนั้น เป็นความเชื่อตามๆกันมา
เมื่อใช้ปัญญาพิจารณาให้รู้เห็นในเหตุแล้ว เชื่อถือไม่ได้เลย แล้ว
ตีตัวออกห่างกันไป เหมือนกับคำว่า ปลาตัวเดียวเน่าทั้งข้อง
เอาข้องปลาเทใส่กระจาด เลือกปลาที่เน่าทิ้งเสีย เก็บปลาตัวที่
ไม่เน่ามาทำเป็นอาหารได้

นี่ฉันใด เมื่อรู้และเข้าใจแล้วว่า พระองค์นี้มีความไม่
เหมาะสมในสมณเพศแล้ว ก็ต้องแยกตัวออกไปเพื่อแสวงหา
ครูอาจารย์องค์อื่น เราผู้แสวงหาครูอาจารย์ต้องมีสติปัญญา
สังเกตดูพระให้ดี เพราะยุคปัจจุบันนี้ มีทั้งพระจริงและ
พระปลอมปะปนกันอยู่ ถ้าดูไม่ดีก็จะเกิดเป็นประวัติศาสตร์

ช้ารอย ทำให้เกิดความผิดหวังซ้ำสองไปได้ พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วว่า อย่าเพิ่งเชื่อในข่าวที่พูดต่อๆ กันมาเร็วเกินไป ให้ใช้สติปัญญาพิจารณาในเรื่องนั้นๆ ให้มีความรู้เห็นตามความจริงก่อน จึงเชื่อหรือไม่เชื่อในภายหลัง คิดว่าพวกเราทั้งหลาย มีสติปัญญาช่วยตัวเองได้ จะไม่เชื่อไปตามข่าวลือที่พูดต่อๆ กันมาเร็วเกินไป

เขาผิดเราผิดด้วย เขาถูกเราถูกด้วย
ผู้มีชื่อเสียงในโลกขณะนี้ไร้พิกว่า
พึงสติปัญญาของตนเองไม่ได้เลย

บทประพันธ์ ปุณฺณโก

๒. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่าเป็นของเก่าที่เคยทำสืบทอดๆกันมา

นี่ก็เป็นพระพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าได้เตือนสติพวกเราเอาไว้ เพื่อให้พวกเรามีความสำนึกตัว มิใช่ว่าของเก่าจะถูกตั้งและดีไปเสียทั้งหมด เรื่องเก่าเป็นประเพณีนิยมทำต่อๆกันมา ตั้งแต่ครั้งโบราณจนถึงยุคปัจจุบัน ก็ถือว่าเป็นของเก่าแก่ควรอนุรักษ์เอาไว้ ปู่ย่าตายายพ่อแม่พากันทำมาอย่างไร ลูกหลานก็พากันทำสืบทอดเอาไว้ จะพากันทำต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด

การทำตามประเพณีเก่าๆ พวกเราก็ควรเลือกดูบ้างว่าอะไรควรทำตามก็รักษาเอาไว้ อะไรไม่ควรทำตามก็พากันละในสิ่งนั้นเสีย ไม่ควรตามอีกต่อไป ของเก่าที่ทำกันมา แม้ไม่มีสาระอะไร แต่ก็ยังเป็นประเพณีนิยมพากันทำมายาวนาน จะแก้ไขให้ทำในวิธีอย่างนั้น หากแก้ไขไม่ได้ก็ปล่อยให้ไป เพราะถือว่าเป็นพิธีเก่าแก่ตั้งแต่โบราณได้ทำต่อๆกันมา

ในสมัยครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าจะเอาพระธรรมนำไปอบรมสั่งสอน ในหมู่พุทธบริษัทให้เข้าใจในหลักสัจธรรม พระพุทธเจ้าทรงทราบนิสัยในความเชื่อของคนยุคนั้นได้ดี พระองค์ก็มีวิธีที่จะแก้ไขในความเห็นเขาได้

ในยุคนั้นส่วนใหญ่ คนมีนิสัยมิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิดในหลักความเป็นจริงอยู่ก็ตาม พระองค์จะมีอุบายสอนแก้

ผู้มีความเห็นผิด ให้กลับใจเปลี่ยนนิสัยให้เกิดความเห็นถูกต้อง
แต่ก็มีหลายคนหลายลัทธิ ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไม่ได้เลย เช่น
กลุ่มของครูทั้งหก หรือพวกลัทธิดาบสฤๅษี หรือลัทธิอื่นๆ
มีจำนวนมาก พวกเหล่านี้ก็มีวิธีปฏิบัติแบบเก่าๆที่สืบทอด
ต่อกันมา พระพุทธเจ้าก็ปล่อยให้เขาทำต่อๆ กันไป

วิธีปฏิบัติเก่าๆของพวกดาบสฤๅษี เขาก็มีวิธีทำสมาธิให้
จิตมีความสงบได้ แต่ก็ไม่รู้วิธีการฝึกสติปัญญา เพื่อให้เกิด
ความรู้ความเข้าใจในหลักสังขารได้ ในครั้งนั้นพระพุทธเจ้า
ของพวกเรา ก็เคยได้ปฏิบัติกับกลุ่มดาบสมาก่อนแล้ว พระองค์
ก็ทำให้จิตมีความสงบได้ถึงขั้นสูงสุดของสมาธิ ที่เรียกว่า
อรุณฌาน เป็นสมาธิที่มีความละเอียดมาก พระพุทธเจ้าได้
สังเกตดูในวิธีทำสมาธิความสงบนี้ว่า ไม่ใช่แนวทางที่จะละ
อาสวะกิเลสได้ ไม่เป็นไปในทางที่จะรู้แจ้งเห็นจริงในสังขาร
ไม่เป็นไปในการตรัสรู้เข้าสู่มรรคผลนิพพานแต่อย่างใด

พระองค์รู้ได้ชัดเจนนี้ จึงได้ลาดาบสทั้งสองนั้นหนีไป
เพื่อหาวิธีปฏิบัติแบบใหม่ ให้เป็นไปในการตรัสรู้ของพระองค์
เมื่อพระองค์รู้แนวทางในการตรัสรู้อยู่ที่ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา
พระองค์จึงนำเอาสมาธิที่พระองค์เคยทำมาแล้ว มาแยก
ขั้นตอนให้เข้ากันได้กับปัญญา สมาธิที่เข้ากันกับปัญญาได้
เรียกว่าสมาธิความตั้งใจมั่น

สมาธิความสงบที่ละเอียดอ่อนลงลึกอย่างแนบแน่นแล้ว จะเอามาใช้เป็นคู่กับปัญญาไม่ได้เลย จึงปล่อยให้มีความสงบจนอิมตัวอย่างเต็มที่ แล้วจิตก็จะค่อยถอนออกมา ให้กำหนดเอาไว้ว่าจะให้อยู่ในสมาธิความตั้งใจมั่น ที่เรียกว่า อุปจารสมาธิ จึงจะน้อมเข้าไปเป็นคู่กับปัญญาได้ ให้พวกเราศึกษาในขั้นตอนวิธีทำสมาธิให้ดี ถึงจะเป็นวิธีทำสมาธิแบบเก่าๆ ถ้ารู้วิธีในการทำก็จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติเป็นอย่างมากทีเดียว

ในยุคปัจจุบันนี้ วิธีการอบรมสั่งสอนจะเน้นหนักในวิธีเก่าๆ เอาหลักแบบอย่างของพวกดาบสฤาษีมากไป วิธีการฝึกสติปัญญาพิจารณา เพื่อให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสังขารม มีการสอนกันน้อยมาก จึงยากที่จะรู้แจ้งเห็นจริงในสังขารมด้วยสติปัญญาของตัวเองได้ ในบางครั้งก็เอาความรู้ที่ได้ศึกษาจากตำรามาพิจารณาอยู่บ้าง วิธีการอย่างนี้เป็นเพียงใช้ปัญญาไปตามสัญญาเท่านั้น

วิธีการทำสมาธิก็เป็นของเก่า ความรู้ที่ศึกษาจากปริยัติมาก็เป็นของเก่า หากผู้มาตีความในวิธีทำสมาธิผิดไป ก็จะทำให้การทำสมาธิเกิดเป็นมิจฉาสมาธิขึ้นได้ ให้เราศึกษาตีความในสมาธิให้เข้าใจ ว่าทำไม พระพุทธเจ้าจึงตรัสไว้ว่า สมาธิมีหลายวิธี เช่น สมาธิความตั้งใจมั่น สมาธิความสงบ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มิจฉาสมาธิ สัมมาสมาธิ

ในยุคนี้สมัยนี้ สอนกันในสมาธิความสงบเพียง
อย่างเดียวนั้น สภาธิในรูปแบบอื่นเป็นอย่างไรจะไม่เข้าใจ
เลย เพียงพูดอยู่กับคำเก่าๆ คือความสงบๆ ฟังกันที่ไหน
ก็มีแต่สมาธิความสงบๆ ถึงจะเป็นสมาธิความสงบได้ก็ตาม
ก็จะเป็นมิจฉาสภาธิเกิดขึ้นได้ สภาธิความตั้งใจมั่นอันเป็น
คู่กับปัญญา อันเป็นหลักสำคัญไม่พากันปฏิบัติตามแต่
อย่างใด ในยุคนี้จึงมีผู้ไม่เข้าใจ ในวิธีการทำสภาธิให้เกิดเป็น
สัมมาสภาธิ มีความตั้งใจมั่นชอบธรรม สภาธิความตั้งใจมั่น
จึงเป็นของคู่กันกับสติปัญญา ไม่พากันศึกษาดูแบบอย่างของ
พระพุทธเจ้า และพระอรียเจ้าแต่อย่างใด ถึงจะเชื่อไปตามของ
เก่าที่ทำตามๆกันมา ถ้าถูกในคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็ถือว่า
เราปฏิบัติธรรมตามแนวทางของพระพุทธเจ้าแล้ว ถ้าของเก่า
ไม่เป็นไปในคำสอนของพระพุทธเจ้า เราก็คือเป็นผู้ปฏิบัติผิด
โดยไม่รู้ตัว

๓. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า กิตติศัพท์อันเป็นข่าวลือ

นี่ก็เป็นพุทธพจน์อีกข้อหนึ่ง ที่พวกเราทั้งหลายควรนำมาพิจารณา คำว่าข่าวลือเป็นได้ทั้งข่าวจริงและข่าวไม่จริง เป็นข่าวพอเชื่อได้และเป็นข่าวเชื่อถือไม่ได้ เช่นเล่าลือว่า ปีพ.ศ.นั้นโลกจะเกิดภัยพิบัติ น้ำจะท่วม โลกจะเกิดความพิเนาศ ภัยพิบัติ มนุษย์ทั้งหลายไม่มีที่อยู่อาศัย ทั้งคนและสัตว์ จะพากันล้มตาย ไปเป็นจำนวนมาก จะพากันอดอยากด้วย ข้าวปลาอาหารไปทั่วทุกแห่งหน

ข่าวลืออย่างนี้จะเป็นจริงหรือเท็จอย่างไร ให้พวกเรา ใช้ปัญญาพิจารณาในเหตุผลว่าจะ เป็นจริงหรือไม่อย่างไร มิใช่จะเชื่อไปตามข่าวลือไปเสียหมด พากันหลงไหลไปขอความช่วยเหลือ หรือไปขอเลขขอหวยเพื่อความร่ำรวย ยังจะมี ข่าวลืออื่นๆอีกมากมายที่จะเกิดขึ้นในโลกนี้ มีทั้งข่าวดีและข่าวไม่ดี หากมีข่าวอะไรเกิดขึ้น เราเป็นนิสัยใจเบาหูเบา ตัดสินใจ เชื่อง่าย ต้องใช้ปัญญาพิจารณาให้รู้เห็นในเหตุในผล ให้รู้เห็น ในความจริงก่อนจึงตัดสินใจเชื่อ อย่าเอาคนอื่นเป็นผู้ชี้แนะใน ความเชื่อให้แก่ตัวเรา หากมีใครๆมาเล่าเรื่องต่างๆให้ฟัง เราก็จึงได้ แต่อย่าเพิ่งเชื่อว่าจะเป็นจริงเหมือนที่เขาพูด อย่าเป็นนิสัยเชื่อในสิ่งใต้ง่าย จะเป็นนิสัยงมงายไปโดยไม่รู้ตัว

ความเชื่อไปตามข่าวลืออีกอย่างหนึ่ง ที่อ้างว่าเป็นศาสนาแบบใหม่ มีความศักดิ์สิทธิ์ หากใครได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกและปฏิบัติตาม จะได้รับผลบุญมหาศาลหาประมาณมิได้ ผู้มีความผิดใฝ่ในบุญกุศลเป็นบุคคลที่หุเบาใจเบา จะมีใจอ่อนไหวไปตามข่าวลือนี้ได้ง่าย ก็จะพากันหลั่งไหลเข้าไปเป็นสมาชิกเพื่อมอบกายถวายตัวในศาสนานั้นๆ เขาจะเรียกเอาเงินเท่าไร ก็จ่ายไปตามที่เขาต้องการ

หรือมีข่าวเล่าลือมาว่า มีพระอรหันต์เกิดขึ้นในโลกนี้แล้ว ก็พากันหลั่งไหลไปกราบไหว้บูชา เพราะมีความเชื่อว่าใครได้กราบไหว้พระอรหันต์ครั้งหนึ่ง จะมีบุญมหาศาล หรือได้ให้ทานแก่พระอรหันต์ครั้งหนึ่ง ถือว่าเป็นยอดมทานอันยิ่งใหญ่ มีเงินทองมากน้อยเท่าไรก็ถวายทานอย่างเต็มที่ ข่าวลืออย่างนี้ หากท่านได้เป็นพระอรหันต์องค์จริงก็โชคดีไป ถ้าได้ทานถูกพระอรหันต์องค์ปลอม เงินทองที่ถวายไปก็เป็นความโชคดีแก่พระอรหันต์องค์ปลอมไป จะไปขอเงินทองจากท่านกลับมาไม่ได้เลย

การให้ทานไปด้วยความศรัทธาเลื่อมใสด้วยใจจริง ถวายทานไปแล้วไม่คิดเสียดายเงินทองที่ให้ทานไป ถึงพระท่านยังเป็นบุญคุณอยู่ก็ตาม ถ้าให้ทานในลักษณะนี้ก็มีผลบุญมากทีเดียว

ในยุคสมัยนี้ มีข่าวลือเรื่องของพระอรหันต์กันอยู่มาก จึงอยากต้องการพิสูจน์ว่า องค์ไหนจริงองค์ไหนปลอม ข่าวลือนี้จะเกิดจากลูกศิษย์ใกล้ชิด เพื่อสร้างภาพให้อาจารย์ของตัวเองเป็นพระอรหันต์ พุดโน้มน้าวพรรณนา คักดานุภาพ มีความรู้ความสามารถอะไรบ้าง ก็โฆษณากันไป เพื่อให้คนทั้งหลายมีความเชื่อถือและคล้อยตาม เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ที่จะตามมาในภายหลัง คนหูเบาใจเบา มีนิสัยเชื่ออย่างมง่าย ไม่มีปัญญาพิจารณาในข่าวลือดังกล่าว ก็จะเกิดความเสียใจในภายหลัง ขอให้พวกเราได้ใช้ปัญญาพิจารณา ในเรื่องของข่าวลือนี้บ้าง

ขโมยใจเขาขโมยมา
ตัดสินใจใช้เอง
ต้องใช้มีสติพิจารณา
ให้รู้เห็นในเหตุในผล
ให้รู้เห็นในความจริงก่อน
จึงตัดสินใจใช้

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

๔. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า อ้างมาจากตำราหรือคัมภีร์

นี่ก็เป็นพุทธพจน์อีกข้อหนึ่งที่พระพุทธองค์ได้ตรัสเอาไว้ พระพุทธเจ้าทรงมีพระญาณหยั่งรู้เรื่องศาสนาของพระองค์ว่า เมื่อมันปลายในศาสนาของพระองค์จะมีผู้เขียนตำราอ้างไปว่า นี่เป็นคำสอนของเราตถาคตขึ้นมา แต่ละตำราจะมีความแตกต่างกันออกไป ใครมีความเห็นอย่างไรก็ตีความไปอย่างนั้น และเขียนเป็นตำราออกมาเป็นจำนวนมาก แต่ละตำราจะเหมือนกันบ้าง ไม่เหมือนกันบ้าง บางตำราจะไม่ถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแต่อย่างใด ในบางตำราก็มีความถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อพุทธบริษัทนำไปปฏิบัติ ก็จะทำให้ผลเป็นไปในมรรคผลนิพพานอย่างแท้จริง

มีทั้งพระและฆราวาสเขียนตำราขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เมื่อตำราไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ที่นำไปศึกษาก็จะเกิดความสับสน จับต้นชนปลายไม่เข้าใจเลยว่า ตำราไหนผิด ตำราไหนถูก แต่ละตำราก็อ้างอิงว่า เป็นพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ผู้อ่านที่มีสติปัญญาหน่อยก็ปักใจเชื่อไปว่า ตำรานี้ถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด เพราะถือว่าตำราคัมภีร์นี้เป็นของเก่าแก่ ไม่กล้าที่จะแก้ไขเพิ่มเติม

นักปราชญ์ยุคใหม่ได้เขียนตำราออกมา แล้วนำไปอบรมสั่งสอนต่อๆกันไป ส่วนมากจะเน้นหนักในวิธีทำสมาธิ

เพื่อให้จิตมีความสงบ เมื่อจิตมีความสงบแล้วจะเกิดปัญญาขึ้น
ที่ผู้เขียนตำราหรืออบรมสั่งสอนกันอยู่นั้น แสดงว่าไม่ได้อ่าน
ประวัติเดิมของพระพุทธเจ้าเลย ในครั้งนั้นพระองค์ได้ไป
ฝึกทำสมาธิ กับดาบสทั้งสองอยู่นานร่วมปี พระองค์ก็ไม่มีปัญญา
เกิดขึ้นแต่อย่างใด จากนั้นไปให้เราอ่านพุทธประวัติให้ดี มีเหตุผล
ในการอ่านให้เข้าใจ

**พระพุทธองค์ได้สร้างบารมีมาด้วยปัญญาธิกะ
พระองค์มีปัญญาพร้อมแล้วอย่างสมบูรณ์เต็มที่ เมื่อพระองค์
ทำสมาธิอยู่กับดาบสทั้งสองนั้น พระองค์ก็ทำสมาธิทำให้จิต
มีความสงบอย่างเต็มที่ ก็ไม่มีประวัติว่าปัญญาได้เกิดขึ้น
จากความสงบของสมาธิแต่อย่างใด**

ที่เขียนตำราไปและสอนกันไปอย่างไรเหตุผล หากมี
คนถามว่า เหตุใดท่านจึงสอนอย่างนี้ ก็จะตอบไปว่า ตำราเขียน
ไว้แบบนี้ในทันที หากมีคำถามอีกว่า ตำรานั้นเป็นคำสอนของ
พระพุทธเจ้าหรือไม่ ก็จะตอบไปว่า ไม่รู้ นี่คือสอนกันไปโดย
ไม่รับผิดชอบ ทำให้ชาวพุทธมีจำนวนมากเกิดความเข้าใจผิด
ในคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นอย่างมากทีเดียว

ดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ศาสนาของเราตถาคตจะ
เสื่อม ก็เพราะพุทธบริษัททำให้เสื่อม ศาสนาของเราตถาคตจะ
มีความเจริญ ก็เพราะพุทธบริษัททำให้เจริญ ในยุคนี้สมัยนี้

พระพุทธศาสนาเสื่อมลง หรือเจริญขึ้น ให้เราพิจารณาตัวเองว่า เราเป็นผู้ทำให้พระพุทธศาสนาเสื่อม หรือทำให้พระพุทธศาสนาเจริญ ให้เราสังเกตดูตัวเราเองว่าใจเรามีความหนักแน่นหรือไม่หนักแน่น ในพระพุทธศาสนาเพียงใด ในตำราคัมภีร์ที่เราอ่าน เราต้องอ่านด้วยเหตุและผล มีสติปัญญาในการอ่าน วิจัย วิเคราะห์ ไคร่ครวญ ตรึกตรองให้ดี เพราะมีทั้งหนังสือใหม่และหนังสือเก่า **ถ้าอ่านตำราไม่มีปัญญา ก็จะพากันเชื่อแบบงมงายต่อไป**

ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า อย่าได้เชื่อเพียงสักว่านี้ อ้างมาจากตำราหรือคัมภีร์ ในความหมายนี้มีความชัดเจนมาก ทำไมพวกเราจึงไม่เอามาพิจารณาดูบ้าง พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อโดยผูกขาดในตำราเพียงฝ่ายเดียว พระพุทธองค์ต้องการให้เรามีความมั่นใจในเหตุผล ที่เป็นธรรมชาติไปโดยมาเป็นหลักประกัน ให้รู้จริงเห็นจริงตามความเป็นจริง ด้วยปัญญาของเราเอง มิใช่ว่าในตำราว่าอย่างไรก็เชื่อกันไปอย่างนั้น หรือครูอาจารย์สอนอย่างไรก็เชื่อไปอย่างนั้น

เช่นสอนว่า ทำสมาธิไปเถอะ เมื่อจิตมีความสงบแล้ว จะเกิดปัญญาขึ้น ในสมัยครั้งพุทธกาลพระพุทธเจ้าทรงสอนอย่างนี้หรือไม่ ถ้าเราได้อ่านประวัติของพระพุทธเจ้า และประวัติของพระอริยสาวกเจ้าทั้งหลายในสมัยครั้งพุทธกาล

มีความเข้าใจดีแล้ว จะนำเอาอุบายนั้นไปปฏิบัติ จนได้บรรลุมรรคผล เป็นพระอริยบุคคลตามกำลังบารมีที่ได้บำเพ็ญมา ในสถานที่ใดมีพุทธบริษัทได้มาฟังธรรมแล้ว พระพุทธเจ้าจะยกสังฆธรรมที่เป็นจริง ขึ้นมาอธิบายให้พุทธบริษัทใช้สติปัญญาพิจารณา ให้รู้เห็นตามหลักความจริงนั้นๆ จนได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าในขณะนั้น

อุบายธรรมของพระพุทธเจ้าที่นำมาอบรมสั่งสอนนั้น เป็นอุบายให้คนเปลี่ยนความเห็นผิดเป็นจุดแรก เพราะนิสัยเดิมของคนเราเป็นมิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นผิดในหลักความจริงตลอดมา ฉะนั้นพระองค์จึงมีอุบายสอนให้มีความเห็นเป็นสัมมาทิฎฐิ ให้มีความรู้เห็นที่ถูกต้อง ชอบธรรม เรียกว่าปัญญาความเห็นชอบ ให้พวกเราได้ศึกษาในหมวดธรรมที่เรียกว่า มรรค ๘ ซึ่งเป็นหมวดธรรมที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในมรรค ๘ นั้น พระองค์จะยกเอาสัมมาทิฎฐิ ปัญญาความเห็นชอบให้เป็นหลักยืนตัวเอาไว้ ดังที่พระองค์ได้ตรัสเอาไว้ว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลาย ย่อมรวมอยู่ในรอยเท้าของช้างเท่านั้น นี่ฉันใดภิกษุทั้งหลาย หมวดธรรมทั้งหลาย ย่อมมารวมลงในสัมมาทิฎฐิ ปัญญาความเห็นชอบนี้เท่านั้น**

ว่า ๔๕ ปี มาแล้ว
สิ่งยากที่จะทำได้ ได้ทุกได้
ว่า ๔๕ ปี มาแล้ว
แต่สิ่งที่อยากจะทำ
สิ่งยากที่จะทำได้

บทประพันธ์ บทกวี บทเพลง

ขอให้พวกเราชาวพุทธทั้งหลาย พวกนักศึกษาระวัติ
ความเป็นมาของพระอริยเจ้าทั้งหลายในสมัยครั้งพุทธกาล
ให้เข้าใจ ในครั้งนั้นพระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้าแล้ว
ได้แสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ เป็นกลุ่มแรก และกลุ่ม
อื่นๆอีกมากมาย แต่ละกลุ่มพระองค์แสดงธรรมเรื่องของ
ความจริง ความถูกต้องชอบธรรม ให้ตั้งอยู่ในสัมมาทิฏฐิ
ความเห็นชอบตามความเป็นจริงก่อนทุกครั้ง แม้พระองค์
แสดงธรรมให้แก่ฆราวาส พระองค์ก็ต้องแสดงธรรมตาม
ความเป็นจริงก่อนทุกครั้ง ให้ผู้ฟังเปลี่ยนจากความเห็นผิด
กลับมาเป็นผู้มีความเห็นถูก นี่คือจุดยืนถูกต้องตามที่
พระพุทธรเจ้าต้องการในขั้นเริ่มต้น ถ้าเปลี่ยนความเห็นผิด
ไม่ได้ถึงจะแสดงธรรมไปก็ไม่มีประโยชน์อะไร เรียกว่า
ตัวส่งตัวรับเข้ากันไม่ได้ จึงยากในการอบรมสั่งสอน ฉะนั้น
สัมมาทิฏฐิความเห็นชอบ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญเป็น
อย่างยิ่ง

หลายท่านที่อ่านหนังสือข้าพเจ้าแล้ว มีความเข้าใจว่า
หลวงพ่อกุลไม่ได้สอนในวิธีการทำสมาธิ นี่แสดงว่า ท่านผู้นั้น
อ่านหนังสือหลวงพ่อกุลไม่เข้าใจ เพราะท่านเหล่านี้จะมีการ
ทำสมาธิเพียงอย่างเดียว เพราะได้รับจากครูผู้สอนนามีแต่วิธี
ทำสมาธิเท่านั้น และมีความเชื่อตามครูผู้สอนไปว่า เมื่อจิตมี
ความสงบดีแล้วจะเกิดปัญญาขึ้น นี่คือความเห็นสมัยใหม่

ส่วนหลวงพ่อบุญลอยากให้คนเข้าใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า อันเป็นหลักดั้งเดิม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว พระพุทธเจ้าต้องการให้มีปัญญาความเห็นชอบ เมื่อมีปัญญาความเห็นชอบเป็นหลักที่มั่นคงแล้ว การทำสมาธิ ก็จะเป็นสัมมาสมาธิ ทำให้จิตมีความสงบตั้งมั่นในสมาธิได้เร็ว

ข้าพเจ้าไม่ได้ปฏิเสธในการทำสมาธิแต่อย่างใด ใครจะมีคำบริกรรมทำสมาธิ ให้จิตมีความสงบตั้งมั่นได้ในระดับไหน ก็ทำกันไป เพราะการทำสมาธิจะทำให้เกิดมีกำลังใจ เพื่อจะเป็นอุบายหนุนปัญญาได้เป็นอย่างดี เรียกว่าสมาธิเสริมปัญญา ให้มีความเฉียบแหลมมากขึ้น

ที่ว่าหลวงพ่อบุญลปฏิเสธนั้น คือปฏิเสธในคำว่า ทำให้เกิดปัญญานั้นคือ ทำสมาธิจิตมีความสงบดีแล้ว จะไม่ทำให้เกิดปัญญาแต่อย่างใด เพราะพื้นฐานของปัญญาเรายังไม่รู้เรื่องอะไร ถึงจะทำสมาธิมีความสงบได้ก็จะเป็นสมาธิหัวต่อจะต่อเชื่อมโยงไปสู่ปัญญาไม่ได้เลย

จะทำสมาธิเพื่อเสริมปัญญาได้ ผู้นั้นต้องฝึกทางปัญญาความเห็นชอบเป็นฐานรองรับไว้ก่อน เมื่อทำสมาธิจิตมีความสงบตั้งมั่นได้แล้ว ก็โน้มไปสู่ปัญญาเชื่อมโยงต่อกันได้เลย จะถ่ายทอดการปฏิบัติและมีความก้าวหน้าในทางที่ถูกต้องชอบธรรม

จงศึกษาให้เข้าใจว่า สมถะ วิปัสสนา ทั้งสองนี้ เป็นของคู่กัน เป็นอุบายหนุนซึ่งกันและกัน ที่เรียกว่าปัญญาเสริมสมาธิ สมาธิเสริมปัญญา เพราะนิสัยแต่ละคนไม่เหมือนกัน

บางท่านใช้ปัญญามากทำสมาธิน้อย

บางท่านใช้ปัญญาน้อยทำสมาธิมาก

บางท่านใช้ปัญญาและทำสมาธิเสมอกัน

เพื่อให้เป็นไปตามนิสัยของแต่ละท่าน เพื่อความสะดวกสบายไม่ต้องฝืนนิสัยตัวเอง เช่นผู้มีนิสัยปัญญาวิมุตติ จะใช้ปัญญามากกว่าการทำสมาธิ ผู้มีนิสัยเจตวิมุตติ จะใช้สมาธิมากกว่าการใช้ปัญญา

การทำสมาธิให้จิตมีความสงบเพียงอย่างเดียว การภาวนาปฏิบัติจะไม่มีความก้าวหน้าแต่อย่างใด จะวอกวนเวียนไปมาอยู่ที่จุดเดิมคือความสงบ เหมือนคนตาบอดพายเรืออยู่ในสระ จะพายเรือวนไปเวียนมาหาทางออกไม่ได้เลย จะมีประตูเปิดกว้างอยู่ก็ไม่เห็นช่องทางที่จะออกไป หรือเหมือนมีปากกาอยู่ในมือ แต่ไม่มีกระดาษที่จะเขียน หรือมีกระดาษให้เขียน แต่เขียนหนังสือไม่เป็น ปากกากระดาษก็ไม่มี ความหมายอะไร

นี่ฉันใด ถึงใจจะมีความสงบอยู่ก็ตาม กำลังใจที่เกิดขึ้นจากการทำสมาธิ ก็มีแต่ความยินดีพอใจในความสงบ

เท่านั้น อีกไม่นานกำลังใจที่เกิดจากสมาธิก็จะเสื่อมไป ไม่ได้ประโยชน์อะไร จะไม่รู้เห็นตามความเป็นจริงในสังขารได้เลย เมื่อสมาธิเสื่อมลงก็นึกคำบริกรรมทำสมาธิให้จิตมีความสงบอีก แล้วเสื่อมไปอีก วกวนซ้ำซากอยู่อย่างนี้ จะไม่มีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติแต่อย่างใด

ขอให้พวกเราได้ศึกษาในหมวดมรรค ๘ ที่พระพุทธเจ้าได้จัดหมวดหมู่เอาไว้แล้ว เป็นอุบายเปลี่ยนความเห็นที่เป็น มิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิด ความเข้าใจผิดตามหลักความจริง แต่เรามาฝึกความเป็นจริง เพื่อให้ได้ตามใจที่เราชอบ ถ้าไม่ได้ตามใจที่ต้องการก็จะเกิดความทุกข์ใจ นี่คือการเห็นผิด ความเข้าใจผิด ตามหลักความเป็นจริง

ถ้าความเห็นผิดเป็นต้นเหตุ ก็จะเกิดความความคิดผิดตามมา วาจาที่พูด กายที่ทำในสิ่งใด ก็จะเป็นการพูดผิดทำผิดเรื่อยไป

ถ้าลบล้างความเห็นผิดให้หมดไปจากใจไม่ได้ เมื่อไปทำสมาธิ กำลังใจที่เกิดขึ้นจากจิตที่สงบ ก็จะมาบวบก้นกับ มิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิดที่มีอยู่เดิม ก็จะเกิดเป็นมิจฉาสมาธิขึ้นที่ใจ จะทำให้เกิดความไม่ปกติ

จะมีความเพียรก็เป็นความเพียรที่ผิดปกติ

จะมีสติระลึกในสิ่งใดก็ระลึกได้ผิดปกติ

จะเกิดมีปัญหาในการภาวนาปฏิบัติที่เป็นผลไม่ปกติ
เกิดขึ้น ที่พูดกันว่า กรรมฐานแตก หรือเป็นลัญญาวิปลาส
ภาวนาปฏิบัติเกิดเป็นบ้า ก็เพราะเหตุที่เป็นมิจฉาเดิมไม่ได้แก้ไข
นั่นเอง

พระพุทธเจ้าจึงให้แก้ไขความเห็นผิดให้หมดไปจากใจ
ให้ตั้งหลักสัมมาทิฏฐิ ปัญญาความเห็นชอบตามหลักความเป็น
จริงให้มั่นคง คำว่าความเป็นจริงหมายถึงความจริงที่เป็นไป
ในไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ให้พิจารณา
ด้วยปัญญารอบรู้ สิ่งที่เป็นไปตามไตรลักษณ์นี้อยู่ นั่นคือ
ตั้งหลักสัมมาทิฏฐิ ความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรม

ถ้าตั้งสัมมาทิฏฐิ ปัญญาความเห็นชอบมีความมั่นคง
ภายในใจแล้ว ความคิดพิจารณาในสิ่งใด ก็มีความคิดที่ถูกต้อง
ชอบธรรม จะพูดในเรื่องอะไร จะทำในสิ่งใด จะหาเลี้ยงชีพ
อย่างไร ล้วนแล้วแต่มีความชอบธรรม

จะมีความเพียรในสิ่งใด ก็เป็นความเพียรที่ชอบธรรม
สติระลึกในสิ่งใดก็เป็นความระลึกที่ชอบ ถูกต้องตามหลัก
ความเป็นจริง จะทำสมาธิก็มีความตั้งใจที่มั่นคง ไม่หวั่นไหว
ไปตามอารมณ์ทั้งหลาย จะเป็นอารมณ์แห่งความรัก อารมณ์
แห่งความชัง อารมณ์ที่ชอบใจ อารมณ์ที่ไม่ชอบใจ ไม่มี
ความหวั่นไหวไปตามอารมณ์นั้นๆ

นี่คือปัญญารอบรู้ตามความเป็นจริง จึงไม่มีอารมณ์
สิ่งใดมาทำให้ใจเกิดความเห็นผิดไปได้ ฉะนั้นความเห็นผิดและ
ความเห็นถูกทั้งสองนี้ จึงจำเป็นที่เราต้องศึกษาให้ใจได้รู้ว่า
ความผิดและความถูกต่างกันอย่างไร แต่ละอย่างไรให้ผลเป็น
อย่างไร **ถ้าเราไม่เข้าใจในสิ่งที่ผิด ก็จะไม่รู้ว่าความถูกเป็น
อย่างไร** ถ้าไม่รู้จักความชั่ว ก็ไม่รู้ว่าจะเอาความดีมาจากไหน
ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจในตำราและคัมภีร์ที่ผิด จะหาเอาตำราและคัมภีร์
ที่ถูกต้องชอบธรรมไม่ได้เช่นกัน

นี่เองที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นห่วง หมู่พุทธบริษัทใน
ช่วงบั้นปลายพระพุทธศาสนา ก็หมายถึงยุคของพวกเราใน
ปัจจุบันนี้เอง พวกเราเคยได้อ่านในตำราและคัมภีร์มามากแล้ว
จะได้รู้ความแตกต่างกันหลายตำราที่เดียว หรือได้รับฟัง
วิธีปฏิบัติแต่ละสำนัก แต่ละครูอาจารย์ก็มีความแตกต่างกัน
พวกเราผู้อ่านจะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรว่า ตำราไหนผิด
คัมภีร์ไหนถูก พวกเราก็พอจะเลือกเอาตำราที่ถูกได้ ถ้าเลือก
ได้ตำราและคัมภีร์ ตรงตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ เราก็จะได้
รับข้อมูลในหมวดธรรมที่เป็นจริง เมื่อนำมาปฏิบัติก็จะได้
รับผลที่ถูกต้องตามที่เราต้องการ ถ้าเป็นหนังสือปรัมปรา
ที่พากันเขียนขึ้นด้วยการสุมเตา เมื่อเอามาปฏิบัติก็จะเกิดผล
ที่ไม่ดีตามมา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย
โรคเท้าของสัตว์ทั้งหลาย
ย่อมรวมอยู่ในโรคเท้าของช้างเท่านั้น
ฉันท์หัวใจ ภิกษุทั้งหลาย
หมวดธรรมทั้งหลาย
ย่อมมารวมลงในสัมมาทิฐิ
มีสุขภาพความเห็นชอบนี้เท่านั้น

พระอานันทเถระ อรรถกถา

ในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พระพุทธเจ้าต้องการให้พวกเราพึ่งตัวเอง หมายถึงให้พวกเราได้ฝึกสติปัญญา และแนวความคิดเป็นของตัวเอง อย่าลอกเลียนแบบเอาจากตำรา หรือเอาความรู้จากผู้อื่นมากนัก เหมือนกับการเขียนกระทู้ธรรม คำเฉลยในกระทู้ นั้น ถือว่าเป็นตำราแบบอย่าง เราไม่ควรที่จะเขียนลอกเอาตามคำเฉลยนี้ มาเป็นความรู้ของตัวเอง **เราต้องฝึกสติปัญญาความรอบรู้เป็นของเฉพาะตัวเท่านั้น** จึงจะสมกับคำว่า **ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน** เราต้องฝึกสติปัญญาให้เกิดขึ้นกับใจเราให้ได้

มีนักปราชญ์ท่านให้คติธรรมเอาไว้ว่า **การปฏิบัติอย่าพึ่งตำรา และอย่าเอาตามตำรา** คำว่าอย่าพึ่งตำราและอย่าเอาตามตำราหมายความว่า ตำรานั้นเป็นต้นแบบตัวอย่างเป็นหลักอ้างอิงได้เป็นอย่างดี ให้เราพิจารณาตั้งข้อสังเกตว่า ตำราหรือคัมภีร์นั้น เป็นความรู้ของผู้มีสติปัญญานำมาเขียนเอาไว้ ให้ทำความเข้าใจแก่ตัวเองว่า เราต้องฝึกสติปัญญาขึ้นมาเอง ความรู้และปัญญาของเรา ก็ให้เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับตำรา ถึงสำนวนและประโยค จะมีความแตกต่างกันไปบ้างก็ไม่ใช่ไร ข้อสำคัญในความหมายให้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่เช่นนั้นจะเหมือนพระโง่งม ที่แบกใบลานเปล่า ถึงจะเรียนรู้จดจำมาจากตำรา ให้ถือว่าเป็นความรู้ของผู้อื่น จะเอามาแก้ปัญหภายในใจของตัวเราไม่ได้เลย

ฉะนั้นเราต้องฝึกสติปัญญาให้เกิดขึ้นแก่ตัวเรา แล้วเอามาแก้ปัญหของตัวเราเอง จึงจะเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ดังคำว่
หนามยอกต้องเอาหนามบ่ง หมายความว่าเมื่อปัญหาเกิดขึ้น
จากความเห็นและความคิดในเรื่องใด เราต้องใช้ปัญญา
เรามาเป็นอุบายแก้ไข ให้ปัญหาทั้งหลายได้หมดไปจากใจ
ให้ได้

ฉะนั้นการปฏิบัติ เราต้องพึ่งตัวเอง พึ่งสติปัญญาความ
สามารถของตัวเอง อย่าเป็นนิสัยชอบลอกเลียนแบบอย่างของ
คนอื่นมากนัก เช่น มรรค ๘ ที่พระพุทธเจ้าได้เรียงลำดับไว้
แล้ว ถ้าจัดให้เป็นสิกขาสาม น่าจะออกมาในรูปแบบ ปัญญา
ศีล สมาธิ เรื่องของศีล สมาธิ ปัญญา ที่พวกเราได้รู้กันมา
จากตำรานั้น เพียงเป็นหลักสูตรในภาคปริยัติเท่านั้น **เมื่อจะ
เอามาปฏิบัติต้องเอาตามหลักเดิม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัส
เอาไว้แล้ว เรียกว่า ปัญญา ศีล สมาธิ**

หลักปัญญาต้องนำหน้า เช่น ปัญญา ๓ คือ
สุตตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา

มีความชัดเจนว่า สุตตมยปัญญา เป็นปัญญาในภาค
การศึกษา เช่นศึกษาในหมวดศีล ๕ ศึกษาในหมวดศีล ๘
หรือหมวดศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ของพระเถร จำเป็นต้อง
ศึกษาให้เข้าใจในข้อห้ามนั้นให้ดี จึงรักษาศีลในหมวดนั้นๆ

ต่อไป หรือจะทำสมาธิแต่ละวิธี ก็ต้องมีปัญญาศึกษาในหมวดสมาธินั้นๆ ให้เข้าใจ จึงจะทำสมาธิต่อไปได้ เฉพาะหมวดศีลหมวดสมาธิ เป็นหลักปรียัตติ ต้องใช้ปัญญาศึกษาให้เข้าใจหรือธรรมะที่จะนำมาเป็นอุบายในการปฏิบัติ ก็ต้องศึกษาในหมวดธรรมนั้นๆ ให้รู้ในความหมาย จึงเอาหมวดธรรมนั้นมาปฏิบัติต่อไป

ฉะนั้นพวกเราต้องเอามรรค ๘ อันเป็นหมวดธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว ในสมัยครั้งพุทธกาล มีพุทธบริษัทปฏิบัติธรรมมรรค ๘ พวกนี้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าเป็นจำนวนมาก ในยุคนี้ถ้าพวกเราเอาวิธีปฏิบัติตามแบบอย่างของพระพุทธเจ้า พวกเราก็จะรู้แจ้งเห็นจริงในสังขารเหมือนในครั้งพุทธกาลเช่นกัน

จงฟังว่า ทองปลอม แล้วไม่ติดทองคำ
จงฟังว่า บอด แล้วก็อะไรไม่ผูกกับลูก
ตมตบอดถึงจะจับอิตฐาในกำมือ ก็ไม่ผูกกับเส้นอะไร

พระอรหันตเจ้า ผู้ประเสริฐ

๕. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ตรรก คิดคำนวณ ด้วยการสุมเตาเอา

การสุมเตานี้ มีความเสี่ยงต่อการผิดพลาดได้ง่าย เหมือนการเดินทาง ถ้าไปด้วยการสุมเตาจะมีการหลงทางได้ง่าย จะกลับเข้าสู่เส้นทางที่ถูกต้องนั้นยาก หรืองานทุกประเภท ถ้าทำด้วยการสุมเตา จะมีการทำที่ผิดพลาดนั้นมีสูง จะแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามเดิมก็ยากที่จะแก้ไขได้

นี่ฉันใด การปฏิบัติธรรมนี้มีความละเอียดอ่อน ถ้าสุมเตาในการปฏิบัติถูกต้องก็โชคดีไป ถ้าสุมเตาผิดการปฏิบัติ ก็จะมีผลที่ผิดเกิดขึ้น

ถ้าเข้าใจผิดคิดว่าปฏิบัติถูกต้อง ก็จะเกิดความเห็นผิดต่อไปโดยไม่รู้ตัว เพราะการปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องของใจโดยตรง ส่วนกายวาจาเพียงเป็นอุบายประกอบเท่านั้น ข้อสำคัญคือใจที่เป็นศูนย์รวมให้แก่หมวดธรรมทั้งหลาย จึงเรียกว่าใจเป็นใหญ่เป็นประธาน การศึกษาธรรมต้องรู้จักในหมวดธรรมให้ชัดเจนว่า ธรรมหมวดไหนปฏิบัติแล้วให้ผลเป็นอย่างไร ถ้าปฏิบัติไปแบบสุมเตา โดยไม่เข้าใจในธรรม ปฏิบัติผิดก็ไม่รู้ ปฏิบัติถูกต้องก็ไม่รู้ จะไม่เกิดผลดีแก่ตัวเราแต่อย่างไร

ธรรมหมวดใดที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่าไม่ถูกต้อง
ให้พากันละ พวกเราก็ต้องละ ธรรมหมวดใดพระพุทธเจ้า
สรรเสริญ ให้พากันปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเจริญเราก็อากัน
ปฏิบัติในธรรมหมวดนั้นๆ ให้เกิดความเจริญแก่ตัวเรา
ยิ่งๆขึ้นไป มิใช่ว่าจะพากันภาวนาปฏิบัติกันไปแบบสุ่มเดา

อาจจะเข้าใจผิดไปว่า ธรรมนี้พระพุทธเจ้าให้ละ แต่
เรากลับไปทำให้มากขึ้น หมวดธรรมนี้พระพุทธเจ้าสรรเสริญ
ให้พากันเจริญมากขึ้น แต่ก็พากันละธรรมหมวดนั้นเสีย
ถ้าเป็นในลักษณะอย่างนี้ จะไม่เป็นผลดีแต่อย่างใด

เหมือนกับการรับเหมางานก่อสร้างอาคารต่างๆ ถ้าคิด
ราคาประมูลแบบสุ่มเดา ผู้รับเหมามีแต่จะขาดทุน การคำนวณ
น้ำหนักของอาคารแบบสุ่มเดา ฐานรองรับน้ำหนักของอาคาร
ก็สุ่มเดา ใส่เหล็กไม่ได้มาตรฐาน อาคารก็ทรุดตัวอยู่ไม่ได้ จะทำ
ให้เกิดการทรุดตัวพังทลายไปตามๆกัน นี่ฉันใด การปฏิบัติธรรม
ด้วยการสุ่มเดา จะเอาความถูกต้องที่ ชัดเจนไม่ได้เลย ธรรม
ปลอมก็ไม่มี ธรรมจริงก็ไม่เข้าใจ การปฏิบัติจะเข้าถึง
ซึ่งมรรคผลนิพพานนั้นก็ต้องผิดหวังกันไป

**พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นหา
หมวดธรรมที่ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง จึงเป็นสิ่งสำคัญ
อย่างยิ่ง** เมื่อได้หมวดธรรมที่ถูกต้องมาปฏิบัติ ก็จะทำให้เกิดผลดี
ที่ถูกต้อง ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างสนิทใจ

ในยุคนี้อายุของผู้ปฏิบัติจะเป็นในลักษณะแบบส้มเตา เหมือนคนตาบอดทำงานต้องลูบคลำไปมา เมื่อหาจุดไม่ได้ ก็พากันส้มเตากันไป ใจก็เกิดความสงสัยลังเล ไม่รู้ว่าตัวเอง ปฏิบัติผิดหรือถูก เกิดความไม่แน่ใจในธรรมหมวดนั้นๆ ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นการปฏิบัติในรูปแบบใด จับต้นชนปลายเกิดความสับสน ไม่แน่ใจในการปฏิบัติของตัวเอง ในที่สุดก็คือ การปฏิบัติแบบส้มเตา เอาหลักธรรมที่แน่นอนไม่ได้ ปฏิบัติไปแบบส้มเตากันไป แบบไม่มีจุดหมายปลายทาง

พากันไปถามหลวงพ่อกับ หลวงตาบอกทางให้ ถ้าถาม ลูกองค์ที่รู้จักจริงเห็นจริงในธรรม เราก็จะได้ข้อมูลในการ ปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง ถือว่าท่านผู้นั้นมีความโชคดียิ่ง ถ้าถาม ลูกองค์ที่กำลังหลงทางส้มเตาเหมือนกับเรา รับรองว่าหลวงพ่อก็คือจะเป็นผู้ได้เปรียบ ถ้ามธรรมหมวดไหน หลวงพ่อก็ตอบ ได้หมด จะไม่มีคำว่า หลวงพ่อไม่รู้ไม่เข้าใจ กำลังหลงทาง ส้มเตาเหมือนโยมนั่นแหละ จะไม่มีคำอย่างนี้เด็ดขาด หลวงพ่อก็คงจะไม่ยอมเสียใจให้กับใครๆทั้งนั้น จะต้องแสดง ท่าทีลีลาออกมา เหมือนกับว่าตัวเองมีความรู้จริงเห็นจริง ในธรรมทันที

ที่พูดกันอยู่เสมอว่า บอดจวบอด ไปไม่รอด เพราะ ตาบอดจวบกัน ฉะนั้นคำว่าตรรก ถ้าหมายถึงคิดแบบส้มเตา

จะเอาความถูกต้องชอบธรรมอย่างสนิทใจมาจากที่ไหน ในยุคนี้สมัยนี้อยู่ในช่วงบั้นปลายของพระพุทธศาสนา จะหาครูอาจารย์องค์ที่ท่านปฏิบัติดี มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมพอจะทำได้ ถ้าหากเรามีสติปัญญา แสวงหาครูอาจารย์องค์ที่ปฏิบัติมีความชอบธรรม จะหาท่านองค์นั้นได้โดยไม่เหลือวิสัย

การสุมเตาถือว่าเป็นความเสี่ยง เป็นทั้งผิดและถูก เรียกว่าถูกน้อยผิดมาก เฉพาะเรื่องมรรคผลนิพพาน เป็นสถานที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น และไม่เคยได้ไปมาก่อนว่ามรรคผลนิพพานเป็นอย่างไร ทุกคนเพียงได้อ่านรู้มาจากตำราว่ามรรคผลเป็นอย่างไร นิพพานเป็นอย่างไร ส่วนอุบายแนวทางที่จะปฏิบัติเพื่อให้ถึงจุดนั้น จะมีการเริ่มต้นจากอุบายวิธีการปฏิบัติอย่างไร ถ้าไม่เข้าใจก็จะพากันสุมเตา เรียกว่าปฏิบัติแบบสุมเตา

เพราะคำสอนของพระพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสไว้เป็นจำนวนมาก เพราะจิตนิสัยของคนในยุคนั้น มีความแตกต่างกัน พระองค์จึงมีอุบายในธรรม มีความแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน เมื่อเอามารวมกันไว้ในที่เดียวกัน จึงเป็นพระธรรมคำสอนของพระองค์มีจำนวนมาก ถ้าผู้ฉลาดมีสติปัญญา จะหาเอาหมวดธรรมมาปฏิบัติ ให้ถูกกับจิตนิสัยของตัวเองไม่ยากเลย จะไม่มีการสุมเตาให้เสียเวลา

ฉะนั้นเราต้องศึกษาจริตนิสัยของตัวเราให้รู้ว่า เรามีจริต
นิสัยอะไร เมื่อมารู้มาเข้าใจในจริตนิสัยของตัวแล้ว
ก็ตัดจัดสรรหาหมวดธรรมมาปฏิบัติให้มีความต่อเนื่องกัน
อีกไม่นานผลของการปฏิบัติ ก็จะเกิดขึ้นที่ตัวเราเอง เหมือน
กับคนป่วยกินยาถูกกับโรค กินไปไม่นานโรคก็จะหายไป
ได้ ไม่เหมือนคนป่วยกินยาแบบสุมเดา กินยาหมดไป
ไม่รู้ว่าที่ตัวก็ชนิด โรคก็ไม่หายไปได้ นี่ก็เพราะกินยา
แบบสุมเดา นี่ฉันใด การปฏิบัติธรรมแบบสุมเดา ไม่เข้าถึง
ซึ่งมรรคผลนิพพานได้เลย

การเริ่มทำความดี
การประพฤติดี
การทำความดี

พระอรหันตเจ้า

๖. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า คาดคะเนไปตามเหตุผล ของปรัชญาเพียงอย่างเดียว

นี่ก็เป็นพุทธพจน์อีกข้อหนึ่ง เราควรนำมาวินิจฉัย วิเคราะห์ พิจารณาให้ดีตามหลักวิธีของปรัชญานั้น ควรเชื่อ ถือได้เพียงใด ปรัชญาเป็นเพียงหลักวิชาการของคนอื่นที่เขา คาดคะเนเอาไว้ว่า สิ่งนั้นควรเป็นอย่างนั้น สิ่งนี้ควรเป็น อย่างนี้ ฉะนั้นการคาดคะเนไปตามหลักการอาจผิดถูกก็ได้ ถ้าหากคาดการณ์เอาเหตุผลมาเข้าข้างตัวเอง ดีความหมาย เข้าข้างตัวเอง หาเหตุผลมาประกอบเพื่อเข้าข้างตัวเอง ถ้าเป็น ในลักษณะนี้ ย่อมผิดไปจากธรรมาธิปไตย ก็จะกลายเป็น มิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิดความเข้าใจผิดทันที

ในยุคปัจจุบันนี้ ที่มีอุปายการปฏิบัติมีความแตกต่างกัน ก็เพราะดีความหมายในการคาดคะเน ในหลักธรรมเพื่อให้ เข้ากันได้ กับความเห็นของตน ถ้าตนมีความเห็นที่เป็นมิจฉาทิฎฐิ ความเห็นผิด การคาดคะเนก็จะผิดไปตามความเห็นของตน ในทันที เพื่อให้มีความสัมพันธ์กลมกลืนไปในความหมายนั้นๆ และเชื่อมโยงเรื่องต่างๆเข้ามาให้เป็นเรื่องเดียวกัน อ้างอิงเอา ธรรมหมวดนั้นบ้าง หมวดนี้บ้าง คาดคะเนเอาบ้าง ดีความหมาย ให้เข้ากันกับที่ตัวเองคาดคะเนเอาไว้

เหมือนบางศาสนา เขาก็มีอุปายวิธีตีความหมาย
ในทางพระพุทธศาสนาแล้วเอามาประยุกต์ ใช้ให้เข้ากับ
กับศาสนาของเขาอย่างกลมกลืนกัน ตีความหมายโยงโย
ให้เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้ผู้อ่านที่มีสติปัญญาน้อย
เกิดความเห็นคล้อยตามและเชื่อว่า ศาสนานั้นๆมีหลักคำสอน
เหมือนกันกับพระพุทธศาสนา เขาหาวิธีใหม่ว่า หลักคำสอน
ในทางพุทธศาสนา อย่างถูกต้องแท้จริงนั้นเป็นอย่างไร

ฉะนั้นการคาดคะเนและตีความหมาย ไปตามเหตุผลนั้น
ยังเป็นดาบสองคม แม้แต่ชาวพุทธด้วยกันเอง ก็ยังตีความหมาย
ในหมวดธรรมนั้นๆ มีความแตกต่างกันไป เช่นคำว่า พุทโธ
หมายถึง รู้ ตื่น เมกิบาน การตีความในคำว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เมกิบาน
ก็มีการตีความที่แตกต่างกันไป มีความแตกต่างกันอย่างไร
ถ้าเรามีสติปัญญารอบรู้ตามความเป็นจริงจะรู้ได้ทันที เพราะ
มีชาวพุทธเราเข้าใจในความหมาย คาดคะเนตีความกันไปตาม
ความเข้าใจของแต่ละคน และไม่มีใครในยุคนี้สมัยนี้คัดค้าน
กันได้เลย

และมีประโยคหนึ่ง ที่ตีความแตกต่างกันนั้นคือคำว่า
วิปัสสนา นี้ประโยคหนึ่ง ที่ชาวพุทธเราตีความหมายแตกต่าง
กันไป จึงทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสับสน เราเป็นชาวพุทธคนหนึ่ง
ต้องพิจารณาให้ดี และก็มีหลายประโยคที่ชาวพุทธ ตีความ

ที่แตกต่างกัน เราจะเชื่อถือเอาอุบายแนวทางใดเป็นหลักยืนตัว
ขอให้เราตัดสินใจเอง เพราะเป็นยุคที่ปลายพระพุทธรศาสนา
อะไรก็เกิดขึ้นได้ ให้เราตั้งสติให้ดี มีเหตุผลให้เป็นธรรมาธิปไตย
เอาความเป็นจริงในธรรมเป็นเครื่องตัดสินใจ

**ฉะนั้น การคาดคะเน เอาตามความเห็นของตัวเอง
มิใช่ว่าจะมีความถูกต้องไปเสียทั้งหมด** ถึงจะมีเหตุผลมา
รองรับอยู่ก็ตาม ถ้าเหตุผลนั้นไม่เป็นธรรมก็จะเกิดความ
ผิดพลาด จากหลักความเป็นจริงไปได้ เพราะความเข้าใจใน
ทุกเรื่องจะมีหลักอันจีรัง ผังอยู่ในตัวมันเองตลอดไป ใครจะมี
ความเข้าใจอย่างไรให้ถือว่าเป็นเรื่องของปุถุชน เหตุผลของ
ปุถุชนกับเหตุผลของอริยชน จะเป็นผลออกมาแตกต่างกัน
อยู่แล้ว และในยุคสมัยนี้ เราจะมีความเชื่อมั่นได้อย่างไรว่า
ใครเป็นปุถุชนและอริยชน จะมีเหตุผลอะไรมาเป็นตัววัด

ดังข้าพเจ้าจะได้อธิบายเปรียบเทียบ เอาไว้ **เรื่องดู
พระอริยเจ้านั้นดูได้ยาก** เพราะพระอริยเจ้าละนิสัยเดิมของ
ตัวเองไม่ได้ นิสัยเดิมเป็นอย่างไร เป็นพระอริยเจ้าแล้วก็ยัง
เป็นอยู่อย่างนั้น จึงเปรียบเทียบได้ดังนี้

๑. น้ำลึก เกาลึก	๒. น้ำลึก เगतึ้น
๓. น้ำตึ้น เกาลึก	๔. น้ำตึ้น เगतึ้น

ข้อ ๑. คำว่า **น้ำลึก** หมายถึง จิตได้บรรลุถึงแล้ว ซึ่งคุณธรรม **เงาลึก** หมายถึง เป็นผู้มึกริยา มารยาทในการแสดงออกมาทางกายและวาจา มีความสำรวมดี ทาที่ตำหนิไม่ได้เลย

ข้อ ๒. คำว่า **น้ำลึก** ก็หมายถึงจิตที่มีคุณธรรมที่เรียกว่า จิตเป็นพระอริยเจ้าแล้ว **เงาตื้น** หมายถึง กิริยาการแสดงออกมาทางกายและวาจา ไม่มีความสำรวมเลย การทำการพูดก็เหมือนกับสามัญชนทั่วไป นิสัยไม่สมกับคำว่า **สมณะ** แต่อย่างใด ทั้งที่ใจได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าแล้ว จึงเรียกว่า **น้ำลึก เงาตื้น**

ข้อ ๓. คำว่า **น้ำตื้น** หมายถึงจิตยังไม่ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้า คำว่า **เงาลึก** หมายถึง นิสัยกิริยา มารยาทสำรวมดี การยืน เดิน นั่งนอน หรือการพูดออกมาทางวาจาก็เป็น กบปิยวาจา เป็นคำพูดที่สำรวม ประชาชนได้รับฟังคำพูดแต่ละประโยค ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา

ข้อ ๔. คำว่า **น้ำตื้น** ก็หมายถึงใจยังไม่ได้บรรลุในคุณธรรม **เงาตื้น** หมายถึงกิริยามารยาทขาดการสำรวม อยากจะทำอะไรก็ทำไปตามใจชอบ ทั้งที่เรื่องนั้นไม่เหมาะสม ไม่เป็นกิจที่สมณะจะต้องทำ การพูดก็ไม่มีควมสำรวม อยากจะพูดในเรื่องอะไร ก็ไม่คิดว่าคนอื่นจะเสียใจ พูดคำไม่สุภาพ หยาบคาย จะพูดดูด่าว่าใครก็ไม่คิดว่าคนอื่นจะเกิดความเสียหาย

ถ้าหากเอากลุ่ม น้ำลึก เงาลึก และเอากลุ่ม น้ำตื้น เงาลึก มาอยู่ร่วมกัน ทั้งสองกลุ่มนี้ จะมีกิริยามารยาทที่ ส้ารวมเหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด ถ้าใน ลักษณะนี้ เราจะไม่รู้เลยว่า กลุ่มไหนเป็นพระอริยเจ้าองค์จริง หรือองค์ปลอม

ถ้าเอากลุ่มน้ำลึก เงาตื้น และเอากลุ่มน้ำตื้นเเงาตื้น มาอยู่ร่วมกัน การแสดงออกด้วยกิริยา มารมาท ทางกาย และวาจา จะไม่มีความส้ารวมแต่อย่างใด ถ้าในลักษณะ นี้ เราก็จะไม่รู้เลยว่า กลุ่มไหนเป็นพระอริยเจ้าองค์จริงและ องค์ปลอม เช่นกัน

ฉะนั้น การดูพระอริยเจ้าจะไม่รู้เลยว่า พระองค์ใดที่ได้ บรรลุในคุณธรรมแล้ว และองค์ใดที่ยังไม่ได้บรรลุใน คุณธรรม จึงดูได้ยาก รู้ได้ยาก เพราะผู้ที่บรรลุธรรมเป็น พระอริยเจ้าแล้ว ไม่ได้ประกาศตัวว่าตนเองเป็นพระอริยเจ้า แล้ว เราจึงไม่รู้

ส่วนมากจะพากันคาดคะเนเอาเอง ถ้าครูอาจารย์ที่เรา มีความเคารพกราบไหว้ มักจะได้รับคำพยากรณ์จากลูกศิษย์ ว่า อาจารย์ของเราได้เป็นพระอริยเจ้าแล้ว ถ้าองค์ที่เราไม่เคารพ เชื่อถือ ถึงท่านจะได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าแล้ว ก็จะไม่อยู่ในสายตา มีหน้าซ้ายังมีความปรามาสต่อท่านไปด้วย

เหตุนี้การคาดคะเนไปตามเหตุการณ์ จะเชื่อว่าเป็นของจริงไปเสียทั้งหมดไม่ได้ ในยุคนี้ปลายพระพุทธศาสนาจะต้องมีเหตุการณ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้นแน่นอน จะเป็นไปตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้แล้วทุกประการ

๗. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ตรีกตามอาการ

คำว่า **ตรีก** ในความหมายง่าย ๆ ก็คือนึกขึ้นได้นั่นเอง คำว่า **ตรอง** ก็หมายความว่า คิดพิจารณาไปตามอาการ ฉะนั้น การตรีกหรือนึกขึ้นได้ในสิ่งใดเรื่องอะไร ก็อย่าเพิ่งปักใจ เชื่อว่า การตรีกได้อย่างนั้นจะมีความถูกต้องไปเสียทั้งหมด ตรีกถูกก็เป็นได้ หรือตรีกผิดก็เป็นได้เช่นกัน ฉะนั้นการตรีกนี้ มีเหตุให้เกิดขึ้นในส่วนลึกของใจ เรียกว่าตรีกไปตามความเห็น ถ้าความเห็นเป็นมิจฉาทิฎฐิก็จะมี การตรีกผิด ถ้าความเห็นเป็น สัมมาทิฎฐิก็จะมี การตรีกถูก

คำว่า **ตรีก** ในความหมายหนึ่งเรียกว่า ระลึกได้ ก็หมายถึง สติ ก็คือระลึกได้นั่นเอง ความระลึกได้ของสติก็มีเหตุให้ระลึก ได้สองอย่างคือ สัมมาสติ ความระลึกได้ถูกต้องชอบธรรม มิจฉาสติ จะมีความระลึกได้ไปในทางทุจริต เป็นมิจฉาหาความ ถูกต้องชอบธรรมไม่ได้เลย

ฉะนั้นการตรีกจึงเป็นไปได้ในทางโลกและทางธรรม หรือการตรีกตรองของคนพาลสันดานชั่ว ก็ตรีกในรูปแบบหนึ่ง การตรีกของผู้เป็นนักปราชญ์บัณฑิต ก็มีการตรีกไปในอีกรูป แบบหนึ่ง ทุกคนจะมีการตรีกด้วยกัน **จะมีการตรีกผิดหรือ ถูก เราต้องใช้วิธีการตรอง นั่นคือนำการตรีกมาพิจารณา**

ด้วยปัญญา ให้รู้เห็นในเหตุผลที่เป็นจริง ก็จะเกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่า ตรีคอย่างไรเชื่อถือได้ ตรีคอย่างไรเชื่อถือไม่ได้ เราต้องใช้ปัญญาพิจารณาจนให้เรื่องนั้นๆ เกิดความสบายกายและหายความสงสัย

ตรีคอีกรูปแบบหนึ่งคือ ระลึกรู้ไปตามอารมณ์ของ

จิต อารมณ์ของจิตยังตกอยู่ในสังขารที่เรียกว่าสังขารจิต สังขารจิตนี้เองก็จะไปตริก ในสมมตินั้นบ้างและตริกในสมมตินี้บ้าง แล้วก็ขยายสมมุติออกไปที่เรียกว่าปรุจแต่ง จึงเป็นสังขารการปรุจแต่งไปตามสมมติทั้งหลาย แล้วขยายวงกว้างออกไปโดยไม่มีขอบเขต ไม่มีประมาณ และเข้าสู่วงจรของภพทั้งสาม อันมีกิเลสตัดหนาพาให้เป็นไป ไม่มีที่สิ้นสุดลงได้

อีกประการหนึ่ง การตริกนี้ย่อมเกิดมี กับผู้ที่ชอบทำสมาธิความสงบอยู่บ่อยๆ สงบอยู่นานๆอย่างต่อเนื่อง จนจิตได้เกิดความวางเฉย หรือเรียกว่าจิตว่าง ไม่มีอารมณ์แห่งความรัก ความชัง หรือว่างจากราคะตัณหา ถ้าเป็นในลักษณะนี้ อาจตริกไปว่า นี่เป็นภูมิธรรมของพระโสดาบันบ้าง เป็นภูมิธรรมของพระสกิทาคามีบ้าง เป็นภูมิธรรมของพระอนาคามีบ้าง เป็นภูมิธรรมของพระอรหันต์บ้าง หรืออาจตริกไปว่านี่เป็นปฐมฌานบ้าง เป็นทุติยฌานบ้าง เป็นตติยฌานบ้าง เป็นจตุตถฌานบ้าง หรือเป็นรูปฌานบ้าง อรูปฌานบ้าง

ฉะนั้น การตรีกอย่างนี้จึงเป็นมิจฉาทิฏฐิ คือความ
ตรีกผิด ความเห็นผิดเข้าใจผิด จะกลายเป็นผู้สำคัญใน
ตัวเองผิดไปโดยไม่รู้ตัว พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า อย่าได้
เชื่อเพียงสักว่า ตรีกตามอาการในลักษณะอย่างนี้ ถ้าผู้มีสติ
สัมปชัญญะ มีปัญญาอรหุในเหตุและผล และมีความรอบรู้
ในหลักสัจธรรมตามความเป็นจริง สิ่งที่ตรีกผิดดังที่ได้อธิบาย
มา จะไม่เกิดการตรีกผิดแต่อย่างใด เพราะความเข้าใจในสัมมา
ทิฏฐิ มีความเห็นที่ชอบธรรม ถ้ามีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรม
เป็นหลักยืนตัวที่มั่นคงแล้ว ธรรมที่เป็นสัมมาหมวดอื่นๆ ก็จะ
ตั้งดูดเข้ามาหาความเห็นชอบนี้ทั้งหมดเป็นอุบายการปฏิบัติธรรม
ที่เป็นไปในความเจริญ เรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ เข้าทางแห่ง
องค์มรรคได้แล้ว ไม่มีทางแยกอื่น ที่จะทำให้เกิดความหลง
ผิดแต่อย่างใด ใจก็จะไหลทวนกระแสของกิเลสตัณหา
น้อยใหญ่ และเป็นไปในมรรคผลนิพพานในเวลาอันใกล้นี้

การรักผิดหรือถูก
เราต้องใช้วิธีการตรง นั่นคือ
นำการรักมาพิจารณาด้วยเหตุผล
ให้รู้เห็นในเหตุผลที่แท้จริง

บทกวี ๑๐๐ บท

๘. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ชอบใจที่เข้ากันได้ กับทฤษฎีของเรา

พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แบบนี้ ต้องมีสติปัญญา ตีความหมายให้ชัดเจน เพราะตามปกติเราก็มีทฤษฎี คือความเห็นอยู่ในใจเราอยู่แล้ว ให้เราได้มาศึกษาทฤษฎีความเห็นของตัวเองว่า เห็นผิดหรือเห็นถูก เพราะตามปกติแล้ว คนเราจะมีความเห็นผิดเป็นเจ้าของอยู่แล้ว หากมีคนอื่นมีความเห็นผิดเหมือนกันกับเรา เรียกว่าเห็นผิดไปในทิศทางเดียวกับเรา เมื่อได้เข้าไปสนทนาซึ่งกันและกันในเรื่องใดก็ตาม ความเห็นนั้นจะเข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน การทำก็มีความเห็นตรงกัน การพูดก็มีความเห็นตรงกัน ความเห็นในทุกเรื่องก็มีความเข้าใจที่เหมือนกัน ความผูกพันในหลักความเชื่อก็ไว้ใจกัน เพราะตรงกับความเห็นของเรา

สมมติว่ามีครูบาอาจารย์องค์นั้นท่านสอนสมาธิดี มีการสอนอยู่เสมอว่า ทำสมาธิไปเถอะ เมื่อจิตมีความสงบแล้ว จะเกิดปัญญาขึ้น เมื่อปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ก็จะไปละกิเลสตัวนั้น และละตัณหาตัวนี้ เมื่อเราได้รับการสอนมาอย่างนี้ และเราก็มีความเห็นเป็นนออย่างนี้อยู่แล้ว ฉะนั้นการที่ได้ฟังครูบาอาจารย์อธิบายในการทำสมาธิว่า เมื่อจิตสงบแล้วปัญญาจะเกิด ทำให้

นี่เองพระพุทธเจ้าซึ่งมีพระญาณรู้เห็นว่า ในบั้นปลาย
พระพุทธศาสนา จะเกิดปัญหาในทิวฏฐิความเห็น เป็นดังที่ได้
อธิบายมานี้ พระพุทธองค์จึงตรัสเรื่องนี้เอาไว้ เพื่อให้กุลบุตร
ลูกหลานที่เกิดมา ในบั้นปลายพระพุทธศาสนา ได้คิดพิจารณา
ในเหตุผลดูบ้าง

ในบางท่านอาจจะมิสติปัญญาและเหตุผล ก็จะมีอุบาย
วิธีเปลี่ยนทิวฏฐิในความเห็นที่เป็นมิจจาทิวฏฐิความเห็นผิด
ให้เกิดเป็นสัมมาทิวฏฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรมได้
และจะเปลี่ยนนิสัยในทางความเชื่อในทางที่ผิด ให้เกิดเป็น
ความเชื่อในทางที่ถูกต้อง ในยุคนี้ถือว่าเรามีความโชคดี ที่มี
พระพุทธศาสนา เป็นสรณะที่พึ่งทางใจ ในคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทุกหมวดหมู่ และทุกชั้นตอนล้วนแล้วแต่เป็นคำสอนที่เป็นจริง
มีบออ้างอิงพร้อมด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้ สิ่งใดผิดพระองค์
ก็ตรัสไว้ว่าสิ่งนั้นผิด สิ่งใดถูกพระพุทธองค์ก็ได้ตรัสเอาไว้ว่า
ถูก จะเป็นฝ่ายโลกียธรรมหรือฝ่ายโลกุตระธรรม ทุกคำสอน
ของพระพุทธเจ้าล้วนเป็นของจริงทั้งนั้น ข้อสำคัญจะเป็นที่
พวกเรา เอาคำสอนของพระพุทธเจ้า นำมาตีความหมายผิด
ไปเอง โดยไม่รู้ตัว ทำให้คำสอนของพระพุทธเจ้า เกิดความ
มัวหมอง และไม่ถูกต้องตามหลักเดิมที่พระองค์ได้ตรัสเอาไว้

พระพุทธเจ้าทรงมีพระญาณรู้แล้วว่า เมื่อวันปลาย
พระพุทธศาสนา จะมีผู้ตีความในคำสอนของพระพุทธเจ้า
ผิดเพี้ยนไป คำสอนของพระองค์จะแตกเป็นก๊กเป็นเหล่า
แล้วเอาคำสอนหมวดนั้นไปศึกษา เมื่อหนังสือมีหลายหมวด
ก็ยิ่งแตกต่างกันออกไปหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีความเห็น
ตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง เมื่อศึกษาในหมวดธรรมต่างๆ
ก็จะเกิดทิฐิ มีความเห็นไม่ตรงกัน จำเป็นต้องจับกันเป็นกลุ่ม
เป็นสาย

ถ้ากลุ่มใดสายใดมีทิฐิ ความเห็นตรงกันก็ชอบใจกัน
ว่ากลุ่มนั้นสายนั้นมีความเข้าใจในธรรมเหมือนกัน การปฏิบัติ
ก็ไปในทิศทางเดียวกันรวมกันได้ ชาวพุทธที่มีอยู่ในโลกนี้
หลายประเทศ แต่ละประเทศ แยกกันออกมีหลายนิกาย
เฉพาะประเทศไทยเป็นอย่างไรก็รู้กันอยู่แล้ว และแยกออก
เป็นกลุ่มย่อยที่เรียกว่า สายนั้นสายนี้มีจำนวนมากทีเดียว
**ใครชอบใจในทิฐิ ความเห็นสายใดก็เข้าไปปฏิบัติตามสาย
นั้น** ในบางกลุ่มบางสายก็ใช้ความรุนแรง เพื่อแสดงว่า
กลุ่มเราสายเรา มีการภาวนาปฏิบัติถูกต้องเพียงสายเดียว
กล่าวคำชั่วร้ายตากถางไปว่า กลุ่มอื่นสายอื่นปฏิบัติผิด
หรือโฆษณาประกาศให้คนในกลุ่มอื่นสายอื่น มีความเชื่อแล้ว
คล้อยตาม

ทางการเมืองเขาพูดกันว่าดูต ส.ส. กัน ทางชาวพุทธจะว่าดูตศรัทธาในลักษณะอย่างนี้ จะว่ามีผลประโยชน์มาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ หลายคนพอจะเข้าใจในเรื่องอย่างนี้ ในยุคนี้สมัยนี้เป็นอย่างนี้ อีกร้อยกว่าปีขึ้นไป ชาวพุทธจะแยกเป็นกลุ่มเป็นสาย เพิ่มขึ้นอีกไม่รู้ว่าจะมีมากน้อยเท่าไร ใครชอบใจในทฤษฎี ความเห็นในกลุ่มใดสายใด ก็ต้องไปเกาะกลุ่มรวมกันอยู่กับสายนั้น ในชั้นปลายพระพุทธรศาสนา พุทธบริษัท จะมีความเห็นที่แตกต่างกันมากขึ้น

นักปราชญ์ท่านมีการเปรียบเทียบเอาไว้ว่า **เรื่องของตาบอดคลำช้าง ใครคลำถูกจุดไหนก็จะพูดว่าช้างเป็นตัวอย่างนั้นไป** ความเข้าใจในทฤษฎีคือความเห็นไม่ตรงกัน จึงมีความขัดแย้งกันในการเห็น ใครก็ว่าตัวถูก หาอุบายวิธีเพื่อที่จะโน้มน้าวให้อีกฝ่ายหนึ่งมาเชื่อในการเห็นของตนเอง เมื่อตกลงกันไม่ได้ ก็ไปถกเถียงกันอยู่ใต้ร่มมะกอกที่มีผลสุกงอม ขณะนั้นมีมะกอกลูกหนึ่งได้หล่นลงมาถูกหัวบอดคนหนึ่ง อะไรเกิดขึ้นให้เราคิดดูก็แล้วกัน

ถึงจะมีคนตาดีที่รู้จักช้างทั้งตัวเป็นอย่างไร จะไปทำความเข้าใจอธิบายเรื่องช้างให้ฟัง บอดเหล่านั้นจะเชื่อตามคนตาดีหรือไม่ จึงยากมากที่จะให้กลุ่มบอดนั้นกลับใจได้ นี่ฉันใด ชาวพุทธทั้งหลายในยุคนี้สมัยนี้ พวกบอดคลำช้างได้เกิดขึ้นหรือยัง ให้เราได้พิจารณาดูในเหตุการณ์อย่างนี้ก็แล้วกัน

มีสติมีสมาธิและเหตุผล
ก็จะมีอุบายวิธีเมื่อนั้นก็ปฏิบัติใน
ความเห็นที่เมื่อนั้นมีจักษุปฏิบัติความเห็นผิด
ให้เกิดเมื่อนั้นสมาธิปฏิบัติ
มีความเห็นที่ถูกต้องของธรรมมีได้

พระอานันทมุนี ป.ธ.๘

๙. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า ผู้พูดเป็นที่น่าเชื่อถือได้

นี่ก็เป็นอุบายหนึ่งที่เราควรนำมาฝึกตัวเอง เพื่อเป็นการฝึกนิสัยไม่เชื่ออะไรเร็วเกินไป ถึงผู้พูดจะเป็นที่น่าเชื่อถือได้ก็ตาม เรื่องที่คนอื่นพูดนั้น เราอย่าเพิ่งน้อมใจเชื่อไปเสียทั้งหมด ให้เอาเรื่องที่ได้ฟังนั้นมาพิจารณาให้เข้าใจในเหตุผลก่อนว่า เรื่องที่ได้ฟังมามีเหตุผลพอเชื่อถือได้หรือไม่ ให้ใช้ปัญญา มาวิจัยวิเคราะห์ ดีความหมายในเรื่องที่ได้ยินมาให้เข้าใจ ให้เป็นไปในหลักธรรมที่เรียกว่า โยนิโสมนสิการ ผ่านการพิจารณา ด้วยปัญญา รอบรู้ตามความเป็นจริง ในสิ่งนั้น เรื่องนั้นจนเกิดความแยกแยะ ว่าเป็นเรื่องพอเชื่อถือได้หรือเชื่อถือไม่ได้ แล้วจึงตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อในภายหลัง

ถ้าเชื่อเร็วเกินไปจะทำให้ได้รับความโง่เขลาตามมาโดยไม่รู้ตัว เรียกว่าเชื่ออะไรแบบมั่วๆ โดยขาดเหตุผลและหลักฐาน จะเป็นศรัทธาวิปยุต เชื่ออะไรจะขาดสติปัญญา จะนำพาตัวเองเกิดความงมงายไร้เหตุผล เรียกว่าเป็นคนหูเบาใจเบา เอาความเชื่อตัวเองไปฝากไว้กับความเห็นของคนอื่น ผลที่ได้รับก็คือ ความผิดหวัง ความเสียใจ ที่ตัวเองได้ตัดสินใจเชื่อไปในทางที่ผิดแล้ว

ฉะนั้น เราอย่าเป็นนิสัยเชื่อแต่คนอื่นเพียงฝ่ายเดียว เราต้องฝึกสติปัญญาหาวิชาความรู้ มาเป็นองค์ประกอบใน เหตุผลของตัวเองให้มากเอาไว้ จะได้ชื่อว่าเป็นที่พึ่งตัวเองได้ จะได้ไม่ถูกหลอกต้มตุ๋นจากคนอื่นต่อไป ดังจะได้ยกเอาประวัติ ของบุคคลที่เชื่อง่าย มาเป็นอุทาหรณ์สอนตัวเองดังนี้

ในสมัยครั้งพุทธกาล มีภิกษุกลุ่มหนึ่งได้เข้าเฝ้า พระพุทธเจ้า มีความต้องการฟังธรรม เพื่อจะนำไปภาวนา ปฏิบัติในสถานที่ต่างๆ พวกเขามุ่งฟังด้วยความตั้งใจ เมื่อได้ฟัง ธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ได้จดจำเอาหมวดธรรมนั้นๆ ใส่ใจเอาไว้เป็นอย่างดี แล้วกราบลาพระพุทธเจ้าเพื่อออกธุดงค์ วิเวก หาสถานที่ภาวนาปฏิบัติต่อไป ในขณะที่เดินทางอยู่นั้น บังเอิญได้ไปพบพระสารีบุตร ทั้งสองฝ่ายก็ได้สนทนาธรรม ซึ่งกันและกัน กลุ่มที่ได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้ามา ก็ได้เล่า หมวดธรรมที่ได้ฟังจากพระพุทธเจ้าให้แก่พระสารีบุตรฟัง แล้วถามพระสารีบุตรว่า ธรรมที่ได้ฟังจากพระพุทธเจ้าสอนมา อย่างนี้ๆ พระสารีบุตรเชื่อหรือไม่ ท่านพระสารีบุตรก็ตอบทันที ว่า ข้าพเจ้ายังไม่เชื่อ พระเหล่านั้นเมื่อได้ฟังพระสารีบุตร ตอบว่าไม่เชื่อเท่านั้น ก็เกิดความโกรธภายในใจ พระเหล่านั้น จึงได้นำเรื่องนี้กลับไปกราบทูลพระพุทธเจ้า แล้วเล่าเหตุการณ์ ที่ได้ไปสนทนาธรรม กับพระสารีบุตรในหมวดธรรมต่างๆ แต่พระสารีบุตรไม่เชื่อ

เมื่อพระพุทธเจ้าได้รับฟังอย่างนี้ พระองค์ก็ให้พระเหล่านั้น ไปนิมนต์พระสารีบุตรเข้าเฝ้าทันที พระพุทธเจ้าได้ตรัสถามพระสารีบุตรว่า ธรรมที่เราตถาคตได้อธิบายให้พระเหล่านั้นได้รับฟัง ล้วนแล้วแต่เป็นธรรมที่เป็นของจริงทั้งนั้น ที่ว่าพระสารีบุตรไม่เชื่อนั้นจริงหรือไม่ พระสารีบุตรได้กราบทูลต่อพระพุทธเจ้าว่า จริงพระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้าถามต่อไปว่า ทำไมจึงไม่เชื่อในธรรมของเราตถาคตเล่า พระสารีบุตรได้กราบทูล พระพุทธเจ้าว่า ธรรมหมวดนั้นๆ ข้าพระองค์ยังไม่ได้พิจารณา ให้รู้เห็นตามความเป็นจริงก่อน ข้าพระองค์จึงตอบพระเหล่านั้นว่า ยังไม่เชื่อในธรรมหมวดนั้นพระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า นี้ภิกษุทั้งหลาย พระสารีบุตรเป็นนักปราชญ์ผู้ฉลาดในธรรม ไม่เชื่ออะไรง่ายตายเหมือนพวกเธอ พวกเธอทั้งหลายควรเอาแบบอย่างพระสารีบุตรผู้เป็นปราชญ์นี้ トラบใดที่ยังไม่รู้เห็นธรรมที่เป็นจริง ด้วยสติปัญญาของตัวเองด้วยเหตุและผล อย่าเพิ่งตัดสินใจเชื่อในธรรมหมวดนั้นๆ ต้องเอาธรรมหมวดนั้นๆ มาพิจารณา ให้รู้แจ้งเห็นจริงด้วยปัญญาของตัวเองก่อน จึงตัดสินใจเชื่อในภายหลัง มิใช่ว่าได้ฟังธรรมมาอย่างไรก็ตัดสินใจเชื่อตาม ถ้าเป็นนิสัยเชื่ออะไรง่ายๆ โดยไม่ได้พิจารณาให้รู้เห็น ตามความเป็นจริง

ด้วยปัญญาของตัวเอง จะมีแต่ความโง่เขลาเป็นสมบัติ
ของตัวเอง

นี่พวกเราทั้งหลาย เมื่อได้รับฟังเรื่องนี้แล้ว พวกเรา
ทั้งหลายควรเอามาเป็นแบบอย่าง ฝึกนิสัยตัวเองให้เหมือนกับ
พระสารีบุตรให้ได้ ถ้าทำได้ ข้าพเจ้าขออนุโมทนาสาธุกับท่าน
มาในที่นี้ด้วย การอ่านหนังสือธรรม การฟังเทศน์ในรูปแบบใด
ขอให้เราเอาธรรมที่ฟังมาพิจารณา วิจัย วิจาร์ณ วิเคราะห์ให้ดี
และมีเหตุผลเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ นี่คือนิสัยของ
นักปราชญ์ผู้ฉลาดในธรรม

ถ้าเป็นทางโลก คนที่เชื่ออะไรง่ายก็จะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ
อยู่ตลอดไป ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีความอยาก เช่น อยากรวย
ในเงินทองกองสมบัติ และขาดความยั้งคิดในทางสติปัญญา
ใครพูดมาอย่างไรในวิธีร้ายทางลัด ถ้าไม่รู้เท่าทันในเล่ห์เหลี่ยม
กลอุบายในวิธีการต้มตุ๋นหลอกหลวงแล้ว เขาพูดอย่างไร ใจ
ก็เชื่อตามว่า ต้องได้เงินก้อนมหาดาล ดังข่าวที่ออกมาทางทีวี
หนังสือพิมพ์ ที่รู้จักในยุคปัจจุบัน

**ฉะนั้นความเชื่อง่ายจะทำให้ตัวเอง ได้รับความ
เดือดร้อนเป็นทุกข์หาความสุขไม่ได้เลย เพราะสันดานของ
คนเราส่วนใหญ่จะมีนิสัยในความเชื่อง่าย ได้ฟังเรื่องอะไรจาก
บุคคลที่พอเชื่อถือได้ ก็ตัดสินใจเชื่อไปอย่างนั้น เชื่อแบบ**

ไม่ได้คิดพิจารณาในเหตุผลแต่อย่างใด หรือวัยคะนองของหญิงสาว ที่มีข่าวออกมาในทางที่ไม่ดี เรื่องอย่างนี้มีข่าวอยู่ทุกประเทศทั่วโลก นี่ก็มาจากความเชื่อเป็นต้นเหตุ นี่เป็นเพียงให้ข้อคิดสะกิดใจ เพื่อให้ทุกคนได้ตั้งสติ ฝึกใจให้มีปัญญา รอบรู้ ในเรื่องที่จะทำให้ตัวเองเกิดความเสียหาย ถึงเราจะได้รับฟังมาในเรื่องอะไร หรือคิดว่าเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือได้ก็ตาม เราต้องตั้งหลักให้ดีมีความรู้รอบตัวเอาไว้ เมื่อได้รับฟังในเรื่องใด เราจะได้ฟังความรู้ความสามารถของตัวเองได้

๑๐. อย่าได้เชื่อเพียงสักว่า สมณะนั้นเคยเป็นครูของเรา

คำว่าสมณะนั้น หมายถึงพระ หรือแปลอีกประโยคหนึ่งว่า หมายถึงผู้สอน เคยเป็นครูของเรา หมายถึง ท่านนั้นเคยเป็นครูอาจารย์ของเรา หมายถึงเคยอบรมสั่งสอนเรามา ได้ช่วยเหลือสงเคราะห์เรามา เคยเป็นสรณะที่พึ่งในตัวเรา ตลอดมา

คำว่าอย่าได้เชื่อ หมายถึงสมณะนั้นจะอบรมสั่งสอนในวิธีภาวนาปฏิบัติ ให้เราได้เข้าถึงซึ่งมรรคผลนิพพานหรือไม่

สมณะนั้นท่านมีความรู้ความฉลาดรอบรู้ในธรรมที่ถูกต้องเพียงใด

ความรู้ความเข้าใจของสมณะนั้น จะมีความเห็นเป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรม หรือเป็นมิจฉาทิฐิ

มีความเห็นผิดไปจากเส้นทางแห่งมรรคผลนิพพาน

เมื่อเรายังไม่เข้าใจในความเห็นของท่านและความรู้ความสามารถของท่านอย่างถูกต้อง เราก็อย่าเพิ่งตัดสินใจเชื่อว่า ท่านจะแนะนำอบรมสั่งสอนให้เราได้รับความถูกต้องได้ ถึงท่านจะเป็นสมณะ เป็นนักบวชก็ตาม ความรู้เห็นของท่านในทางปฏิบัติธรรมอาจผิดพลาดได้

เมื่อได้ฟังธรรมจากท่านแล้ว เราควรจะนำเอาหมวดธรรมนั้น มาพิจารณาก่อนว่าเรื่องที่ท่านพูดนั้นมีเหตุผลพอเชื่อถือได้เพียงใด มิใช่ว่าเคยเป็นครูของเรามา แล้วก็เชื่อท่านไปเสียทั้งหมด ฉะนั้นเราต้องฝึกตัวเรา ให้มีนิสัยอย่าเชื่ออะไรง่ายเกินไป ไม่เช่นนั้นเราจะผิดหวังในภายหลัง ดังที่มีข่าวใหญ่ได้เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง ทำให้ลูกศิษย์ผิดหวังมาแล้ว ก็เพราะถือว่า ท่านเคยเป็นครูบาอาจารย์เรามานั่นเอง

ถึงท่านจะมีบุญคุณต่อเรา เคยสงเคราะห์ช่วยเหลือตัวเรามา ก็ต้องแยกออกจากกันให้เป็นคนละส่วน เราต้องมีนิสัยกตัญญูทุกเวที นึกถึงบุญคุณท่านในส่วนนี้ มีอะไรที่จะตอบแทนบุญคุณท่านได้ เราก็ปฏิบัติไปตามหน้าที่ของเรา อย่าประมาทในตัวท่าน และให้ความเคารพในตัวท่านอยู่เสมอ

อันความถูกต้อง ในทางธรรมปฏิบัติก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง อย่าเอาบุญคุณ และความถูกต้องในธรรมปฏิบัติไปรวมกัน จะทำให้เกิดความสับสน

คำว่าศรัทธาหมายถึงความเชื่อ พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้แล้วว่า ให้เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ สิ่งใดควรเชื่อถือได้ สิ่งใดเชื่อถือไม่ได้ เราต้องรู้วิธีเลือกฟันในความเชื่อ ให้ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง มีเหตุผลที่เป็นธรรมาธิปไตยรองรับในความเชื่อนั้นๆ

ฉะนั้นความเชื่อจึงเป็นดาบสองคม เป็นได้ทั้งคุณและโทษ มีประโยชน์และเสียประโยชน์ พุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้แบบนี้ ก็เพราะพระองค์มีพระญาณหยั่งรู้แล้วว่า เมื่อถึงยุคที่ปลายพระพุทธศาสนา **จะมีศรัทธาบางคนบางกลุ่มมีความเชื่อต่อพระบางองค์ที่เรียกว่า เชื่อแบบผูกขาด ไม่ยอมเชื่อต่อพระองค์ไหนอีกเลย** ไม่เชื่อถือในธรรมจากพระองค์อื่น หรือไม่ฟังเทศธรรมะของพระองค์อื่นๆ แต่อย่างใด จะมีความเชื่อฝังใจอยู่กับพระองค์เดียวเท่านั้น หรือเชื่อว่าอาจารย์ของเราเป็นพระอรหันต์ องค์อื่นเป็นพระอรหันต์ไม่ได้เลย

ถ้าหากแต่ละกลุ่มมีความเชื่อในครูอาจารย์ของตัวเองอย่างนี้ จะเกิดความแตกแยกของหมู่ชาวพุทธด้วยกัน แต่ละกลุ่มก็จะยกเหตุผลในความดีความเด่นของอาจารย์ตัวเองขึ้นเพื่อชูโรง เพื่อเชิญชวนคนอื่นเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น มีอะไรเกิดขึ้นจะได้ใช้พลัง ในการตอรองว่ากลุ่มนี้เป็นลูกศิษย์ของอาจารย์องค์นี้ กลุ่มนั้นเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์องค์นั้น เมื่อเป็นไปในลักษณะนี้เกิดขึ้น พระพุทธศาสนาจะมีความบอบช้ำเพียงใด ขอให้ทุกคนศึกษาในเรื่องนี้ให้ดี

อีกจุดหนึ่งให้เราอมมุขกลับดูบ้างว่า สมณะนั้นจะเชื่อถือและผูกขาดต่อลูกศิษย์ได้หรือไม่ เป็นไปได้เพราะพระยังเป็น

บุรุษคนหนึ่งต้องหวังผลประโยชน์จากลูกศิษย์อยู่แล้ว มีพระบางองค์ได้ผูกขาดกับลูกศิษย์บางกลุ่ม ได้สัญญาต่อลูกศิษย์ว่า ถ้าเข้ามาเป็นลูกศิษย์แล้ว ห้ามไปเป็นลูกศิษย์พระองค์อื่นอีก ถ้าขึ้นไปจะต้องขาดจากกัน ไม่ถือว่าเป็นลูกศิษย์อีกต่อไป ในเหตุการณ์อย่างนี้ มีช่องทางให้เกิดขึ้นได้ ที่เรียกว่า คิษยามัจฉริยะ หมายถึง พระหวงลูกศิษย์ หรือพระหวงตระกูล

ถ้าได้ตระกูลที่มีฐานะร่ำรวยอุปถัมภ์ ให้ความสะดวกสบายในปัจจุบันที่สมบูรณ์ หากพระองค์อื่นไปทำความรู้จักคุ้นเคย กับตระกูลของเราแล้ว จะมีปฏิภิกิริยาโต้ตอบขัดขวางกีดกันทุกวิถีทาง เรื่องอย่างนี้มีมาแล้ว ในสมัยครั้งพุทธกาล จึงมีคำบาลีว่า **มัจฉริยตฺตูลฺลํ** ที่แปลว่า **มีความตระหนี่ในตระกูล** หรือมีบาลีอีกว่า **อวาสมัจฉริย** แปลว่า **พระผู้หวงอวาส** (หวงวัด) ความหวงความตระหนี่ ที่เป็นเรื่องของพระมีมากมายหรือลูกศิษย์มีความหวงในครูอาจารย์ ก็มีมากเช่นกัน

ฉะนั้น พวกเราเป็นชาวพุทธ ควรทำตัวในทางที่ดี อดทนอดกลั้นเขาบ้าง เพราะศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่มีเหตุผลรองรับในความถูกต้อง คนที่เคยนับถือศาสนาอื่นมาแล้ว เมื่อได้เข้ามาศึกษาหลักพระพุทธศาสนา เขายอมรับว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีเหตุผลที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดในโลก ขณะนี้คนต่างศาสนาพากันเข้ามานับถือศาสนาพุทธ

มากขึ้น แต่ไม่ได้เปิดเผยเป็นทางการเท่านั้น ผู้ที่เข้ามาล้วนแล้ว
แต่เป็นปัญญาชนมีการศึกษาดีและมีเหตุผลในตัวเอง
ถึงเขาไม่ได้ประกาศตัวเป็นพุทธมามกะ ต่อหน้าพระสงฆ์ แต่
เขาก็เป็นชาวพุทธโดยปริยาย และไม่ควรถู่ว่าประเทศใดบ้าง
ที่เป็นชาวพุทธวิธีลึกลับอย่างนี้ แต่เขาจะปิดบังในสังคมศาสนา
เดิมเอาไว้ แต่ใจของเขามีความรู้สึกว่าเขาเป็นชาวพุทธเต็มตัว

ที่พวกเราพูดว่าเป็นชาวพุทธนั้น ก็เป็นความจริงตาม
ที่เราพูด แต่เป็นชาวพุทธที่เปอร์เซ็นต์ ให้เราประเมินดูตัวเรา
เองก็แล้วกัน เหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้เรียบเรียง เรื่องกาลามสูตร
ขึ้นมา มิใช่ว่าเป็นเรื่องใหม่ กาลามสูตรนี้เป็นพุทธพจน์
ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว จึงขยายข้อความนั้นให้ยาวออก
ไป เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น ขอให้ท่านอ่านไปพิจารณา
ไปในเหตุผลว่า เราจะประพัตติตนอย่างไร เชื้ออย่างไร จะไม่
ทำให้ตนเอง ตกอยู่ในกลุ่มกาลามชนกลุ่มนี้

ถ้าหากท่านยังมีความสงสัย และยังไม่เข้าใจในธรรม
หมวดใด ข้าพเจ้าพร้อมที่จะให้ความกระจ่างเพิ่มเติม คิดว่า
หนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์ ในตัวท่านอยู่บ้างไม่มากก็น้อย
ขอให้ท่านนำเรื่องกาลามสูตรทั้ง ๑๐ ข้อนี้ มาพิจารณา ท่าน
จะมีวิธีการอย่างไรในภาคปฏิบัติ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ตัวเรา
มีความเชื่อแบบกาลามสูตร

เราต้องฝึกความเห็นให้ถูกต้อง แล้วจึงเชื่อในความเห็น
ที่เป็นธรรมในภายหลัง ขอให้ท่านจงมีสติปัญญารอบรู้ใน
สังขธรรม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว หากกุศลบารมี
เราพร้อมแล้ว ขอให้ท่านจงก้าวเข้าสู่กระแสธรรม คือ
มรรคผลนิพพานด้วยเทอญ

ผู้รักชาติ และผู้รักศาสนา
ท้าวแสน

ผู้ขบถ ผู้ถือศาสนาอื่น ผู้รังแกคน
โหดทารุณผู้รักชาติ
จิตใจผู้รักศาสนาผู้รักศาสนา
ไม่เอาสัตยาธิปไตย รักศาสนา
ละเมิด

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ประวัติหลวงพ่อกุล ขิปปปณฺโณ

หลวงพ่อกุล ขิปปปณฺโณ
เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๔๗๘ ท่านได้อุปสมบทเมื่อวันที่
๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ขณะอายุ
ย่างเข้า ๒๗ ปี ที่วัดโพธิสมภรณ์
จังหวัดอุดรธานี มีพระธรรมเจดีย์
(จุ่ม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์

ช่วงแรกที่ย่ออกปฏิบัติภาวนานั้น ท่านได้จาริกบำเพ็ญ
สมณธรรมไปยังสถานที่สัปปายะหลายแห่ง ได้เข้าถวายตัว
เป็นศิษย์ของหลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จังหวัด
หนองบัวลำภู ท่านมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติธรรม
จนสามารถรู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรมตามคำสอนของพระพุทธเจ้า
ได้ หลังจากท่านได้บำเพ็ญกิจส่วนตนเสร็จแล้ว จึงได้อุทิศ
ชีวิตที่เหลืออยู่ทุ่มเทให้แก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ท่านได้สร้างวัดป่าบ้านค้อ จังหวัด
อุดรธานี ซึ่งมีเสนาสนะที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยปฏิบัติธรรม
สำหรับทั้งบรรพชิตและฆราวาส มีเสนาสนะป่าเหมาะแก่การ
ปลื้กวิเวก ปัจจุบัน มหาเถรสมาคมประกาศให้วัดป่าบ้านค้อ
เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดอุดรธานี (ธ) แห่งที่ ๒

หลวงพ่อบุญได้เขียนหนังสือธรรมภาคปฏิบัติกว่า ๒๐ เล่ม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ท่านจึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติว่า เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ได้รับพระราชทานรางวัลเสาสมาธรรมจักร สาขาการแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา ท่านได้เมตตาออกแสดงธรรมตามที่ต่างๆ และได้มีการจัดทำสื่อธรรมะหลากหลายรูปแบบ ผลงานของท่านเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ

ด้านสาธารณสงเคราะห์ ท่านได้ส่งเสริมกิจการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้บำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือสังคมมากมาย

หลวงพ่отูลเป็นอัจฉริยบุคคล สร้างพุทธสถานไว้ให้
ลูกหลานได้กราบไหว้ ตั้งแต่ออกแบบควบคุมการก่อสร้าง
พระมหาธาตุเจดีย์ อาคารอบรมธรรมสภา แกะสลัก
พระพุทธรูปไม้ตะเคียนทอง ๔ ปาง สร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับ
เก็บอัฐิธาตุ บริหาร แสดงประวัติและผลงานของท่าน ได้
สร้างวัดและศูนย์ปฏิบัติธรรมหลายแห่ง ทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ

จากการที่หลวงพ่отูลได้สร้างคุณความดีและประโยชน์
ให้ประเทศชาติและพระศาสนาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในวันที่
๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗ ท่านจึงได้รับพระราชทานสมณศักดิ์
เป็นพระราชาคณะ นามว่า พระปัญญาพิศาลเถร

หลวงพ่отูล ขิปปปญโญ ได้ละสังขารด้วยอาการสงบ
เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ณ วัดป่าบ้านค้อ จังหวัด
อุดรธานี รวมสิริอายุได้ ๗๓ ปี ๔๘ พรรษา และได้รับ
พระราชทานเพลิงสรีระสังขาร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
อัฐิธาตุของหลวงพ่отูลได้แปรสภาพเป็นพระธาตุ เป็นเครื่อง
ประกาศคุณธรรมที่บริสุทธิ์ เป็นพระอริยบุคคลอีกท่านหนึ่ง
ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบสมดังความมุ่งมั่นตามที่ท่านได้ตั้งสัจจะ
ในครั้งออกบวชว่า “ขอมอบกายและถวายชีวิตเพื่อบูชาคุณ
พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสงฆ์เจ้า จะทำประโยชน์
ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท”

ผลงานหนังสือธรรมะ
พระอาจารย์กุล ยิบุปปญโญ

๑. พ.ศ. ๒๕๒๕ แนวทางปฏิบัติภาวนา
๒. พ.ศ. ๒๕๒๗ ทวนกระแส
๓. พ.ศ. ๒๕๒๘ ตัดกระแส
๔. พ.ศ. ๒๕๒๙ ข้ามกระแส
๕. พ.ศ. ๒๕๓๐ คู่มือชาวพุทธ
๖. พ.ศ. ๒๕๓๑ พันกระแสโลก
๗. พ.ศ. ๒๕๓๒ พบกระแสธรรม
๘. พ.ศ. ๒๕๓๕ อัตโนประวัติ
(ฉบับสมบูรณ พ.ศ. ๒๕๔๗)
๙. พ.ศ. ๒๕๓๗ สัมมาทิฐิ เล่ม ๑
๑๐. พ.ศ. ๒๕๓๘ สัมมาทิฐิ เล่ม ๒
๑๑. พ.ศ. ๒๕๓๙ พุทธทำนาย
๑๒. พ.ศ. ๒๕๔๐ สัมมาทิฐิ เล่ม ๓
๑๓. พ.ศ. ๒๕๔๑ เหตุให้เกิดทุกข์
๑๔. พ.ศ. ๒๕๔๑ ปัญญาอบรมใจ
๑๕. พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัญญา ๓
๑๖. พ.ศ. ๒๕๔๔ พุทโธ
๑๗. พ.ศ. ๒๕๔๕ สัมมาศรัทธา

๑๘. พ.ศ. ๒๕๔๗ กาลามสูตร
๑๙. พ.ศ. ๒๕๔๘ สัปปริสธรรม
๒๐. พ.ศ. ๒๕๕๐ ภัยธรรมชาติ
๒๑. พ.ศ. ๒๕๕๐ เปลี่ยนความเห็น
๒๒. พ.ศ. ๒๕๕๑ จุดประกายปัญญา

พลงานหน้งสือธรรมะ
ที่ไ้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ

๑. Beyond the Stream of the World
แปลจาก **พ้นกระแสโลก**
๒. Entering the Stream of Dhamma
แปลจาก **พบกระแสธรรม**
๓. Cutting off the Stream
แปลจาก **ตัดกระแส**
๔. Going Against the Stream
แปลจาก **ทวนกระแส**
๕. Buddha's 16 Prophecies
แปลจาก **พุทธทำนาย**
๖. Buddhho
แปลจาก **พุทธโธ**
๗. Line of Practice for Mental Development
แปลจาก **แนวทางปฏิบัติภาวนา**
๘. Paradigm Shift
แปลจาก **เปลี่ยนความเห็น**
๙. Natural Disaster
แปลจาก **ภัยธรรมชาติ**
๑๐. Spark : Igniting the Flame of Wisdom
แปลจาก **จุดประกายแห่งปัญญา**

วัดและศูนย์ปฏิบัติธรรมในต่างประเทศ

วัดชานพรานธัมมาราม (สหรัฐอเมริกา)	โทร. 1-415-753-0857
KPY Redwood Valley (สหรัฐอเมริกา)	โทร. 1-707-485-0833
วัดนิวออร์คธัมมาราม (สหรัฐอเมริกา)	โทร. 1-718-335-3409
วัดฮ่องกงธัมมาราม (ฮ่องกง)	โทร. 852-2475-1686

 วัดป่าบ้านค้อ
ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี 41160
โทร. 085-4533245 , 089-4167825
watpabankoh.com watpabankoh@gmail.com

 soundcloud.com/watpabankoh
รวมธรรมเทศนาสอนใจ

 วัดป่าบ้านค้อ
Watpabankoh

 วัดป่าบ้านค้อ รวมธรรมะ
WatpabankohDhamma

ร่วมเป็นเจ้าของภาพพิมพ์หนังสือและสื่อธรรมะของ
หลวงพ่อทูล ขิปปูปถุโธ (พระปัญญาพิศาลเถร)
เชิญร่วมบริจาคได้ที่
บัญชีกองทุนมรดกกรรมหลวงพ่อทูล (วัดป่าบ้านค้อ)
ธนาคารกรุงไทย สาขาบ้านฝ้อ บัญชีออมทรัพย์
เลขที่บัญชี ๔๓๑-๐-๓๕๖๔๔-๓

